

LỜI CẢM ƠN

Em xin chân thành cảm ơn các thầy, các cô khoa Công nghệ thông tin - trường Đại học dân lập Hải Phòng đã tận tình dạy dỗ, truyền đạt cho chúng em nhiều kiến thức bổ ích và quý báu trong suốt những năm học đã qua.

Em xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô Hồ Thị Hương Thơm, người đã trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ và truyền đạt cho em những kinh nghiệm để đề tài này có thể thực hiện được và hoàn thành.

Em xin cảm ơn gia đình và bạn bè đã động viên và giúp đỡ em trong suốt thời gian em làm đề tài tốt nghiệp.

Vì thời gian có hạn, trình độ hiểu biết của bản thân còn nhiều hạn chế. Cho nên trong đề án không tránh khỏi những thiếu sót, em rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của tất cả các thầy cô giáo cũng như các bạn bè để đề án của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hải phòng, ngày.....tháng....năm 2012

Sinh viên

Đào Đình Hùng

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU	11
Chương 1. TỔNG QUAN VỀ GIẤU TIN TRONG ẢNH VÀ MÃ HÓA THÔNG TIN	12
1.1. Định nghĩa giấu thông tin	12
1.1.1. Định nghĩa	12
1.1.1.1. <i>Giấu tin thuần túy (Pure Steganography)</i>	12
1.1.1.2. <i>Giấu tin dùng khoá bí mật (Secret key Steganography)</i>	12
1.1.1.3. <i>Giấu tin dùng khoá công khai (Public Key Steganography)</i>	12
1.1.2. Mục đích của giấu tin	12
1.2. Mô hình giấu thông tin cơ bản	13
1.2.1. Sơ đồ giấu tin	13
1.2.2. Sơ đồ tách tin	14
1.3. Môi trường giấu tin	15
1.3.1. Giấu tin trong ảnh	15
1.3.2. Giấu tin trong audio	15
1.3.3. Giấu thông tin trong video	16
1.3.4. Giấu thông tin trong văn bản dạng text	17
1.4. Một số ứng dụng của kỹ thuật giấu tin	17
1.5. Cấu trúc ảnh bitmap	18
1.5.1. Bitmap header	18
1.5.2. Palette màu.....	19
1.5.1. Bitmap data	20
1.6. Tổng quan về mã hóa thông tin	20
1.6.1. Các khái niệm	20
1.6.1.1. <i>Mật mã học</i>	20
1.6.1.2. <i>Hệ mật mã (Crypto System)</i>	20
1.6.1.3. <i>Nguyên tắc Kerckhoffs</i>	20
1.6.2. Tính chất của mã hóa thông tin	21
1.6.3. Độ an toàn của hệ mật mã.....	21
1.6.4. Các phương pháp mã hóa	21
1.6.4.1. <i>Mã hoá cổ điển (Classical cryptography)</i>	21
1.6.4.2. <i>Mã hoá đối xứng (Symetric cryptography)</i>	21
1.6.4.3. <i>Mã hoá bất đối xứng (Asymetric cryptography)</i>	21
1.6.4.4. <i>Hệ thống mã hoá khoá lai (Hybrid Cryptosystems)</i>	21

1.6.5. Ứng dụng của mã hóa thông tin.....	21
1.6.6. Giới thiệu một số giải thuật mã hóa tiên tiến.....	22
1.6.6.1. Các hệ mã khối.....	22
1.6.6.2. Các hệ mã hóa công khai.....	22
1.6.6.3. Hàm băm.....	22
1.7. Phương pháp mã hóa AES.....	23
1.7.1. Giới thiệu.....	23
1.7.2. Qui trình mã hóa.....	23
1.7.2. Qui trình giải mã.....	23
Chương 2. KỸ THUẬT GIẤU TIN TRONG ẢNH SỬ DỤNG KẾT HỢP MÃ HÓA AES VÀ GIẤU TIN.....	25
2.1. Giới thiệu kỹ thuật giấu tin trên sai phân.....	25
2.2. Quá trình giấu tin trong ảnh sử dụng kết hợp mã hóa AES và kỹ thuật giấu tin trên sai phân.....	25
2.2.1. Thuật toán giấu tin.....	25
2.2.2. Ví dụ minh họa quá trình giấu tin.....	28
2.3. Quá trình tách tin.....	29
2.3.1. Thuật toán tách tin.....	29
2.3.2. Ví dụ minh họa quá trình tách tin.....	31
Chương 3. CÀI ĐẶT THỬ NGHIỆM.....	32
3.1. Môi trường cài đặt.....	32
3.2. Giao diện chương trình.....	32
3.3. Kết quả thử nghiệm chương trình và nhận xét.....	48
3.3.1. Kết quả thử nghiệm chương trình.....	48
3.3.2. Nhận xét.....	53
KẾT LUẬN.....	54
Tài liệu tham khảo.....	55

LỜI MỞ ĐẦU

Sự phát triển vượt bậc của công nghệ mạng dẫn đến vấn đề an toàn thông tin trong là rất quan trọng. Có nhiều phương pháp để trao đổi thông tin mật, trong đó phương pháp mã hóa thông tin được coi là xuất hiện sớm nhất, tuy nhiên phương pháp này làm cho người ta dễ phát hiện. Do đó với một phương pháp khác giấu tin trong dữ liệu đa phương tiện được coi là “vô hình” đối với người dùng. Trong một số trường hợp để đảm bảo an toàn cho thông tin đem giấu người ta đã kết hợp cả hai phương pháp này. Trong đề tài này sẽ sử dụng phương pháp mã hóa AES (advanced encryption standard) để mã hóa thông tin mật trước khi giấu vào trong ảnh bằng phương pháp giấu trên sai phân. Nội dung báo cáo gồm 3 chương chính sau:

- Chương 1. Tổng quan về giấu tin trong ảnh và mã hóa thông tin. Giới thiệu về một số định nghĩa giấu thông tin, môi trường giấu tin, sơ lược về mô hình giấu tin cơ bản, cấu trúc ảnh bitmap. Giới thiệu tổng quan về mã hóa thông tin, phương pháp mã hóa AES.
- Chương 2. Giới thiệu kỹ thuật giấu tin trên sai phân. Thuật toán, sơ đồ thuật toán, ví dụ minh họa của quá trình giấu tin sử dụng kết hợp mã hóa AES với kỹ thuật giấu tin trên sai phân.
- Chương 3. Cài đặt và thử nghiệm. Đưa ra môi trường cài đặt, giới thiệu giao diện chương trình và chạy thử nghiệm trên một số ảnh.

Chương 1. TỔNG QUAN VỀ GIẤU TIN TRONG ẢNH VÀ MÃ HÓA THÔNG TIN

1.1. Định nghĩa giấu thông tin

1.1.1. Định nghĩa

Giấu thông tin là kỹ thuật giấu (hoặc nhúng) một lượng thông tin số nào đó vào trong một đối tượng dữ liệu số khác (“giấu tin” nhiều khi không cần phải chỉ hành động giấu cụ thể mà chỉ mang ý nghĩa quy ước).

Định nghĩa trên mang tính tổng quát về giấu tin. Xét riêng trong kỹ thuật giấu tin mật (Steganography), những định nghĩa sau đây cụ thể hơn và được chia theo các hệ giấu tin mật. Từ đó, các hệ thống giấu tin mật có thể chia thành ba loại như:

1.1.1.1. Giấu tin thuần túy (Pure Steganography)

Một bộ 4 $\sigma(C, M, D, E)$, trong đó C là tập các phương tiện chứa thông tin cần giấu, M là tập thông điệp cần giấu với $|C| \geq |M|$, $E: C \times M \rightarrow C$ là một hàm nhúng thông điệp M vào phương tiện chứa C và $D: C \rightarrow M$ là hàm giải tin sao cho $D(E(c, m)) = m$ với mọi $m \in M, c \in C$ được gọi là một hệ pure Steganography.

1.1.1.2. Giấu tin dùng khoá bí mật (Secret key Steganography)

Một bộ năm $\sigma(C, M, K, D_k, E_k)$, trong đó C là tập các phương tiện chứa thông tin cần giấu, M là tập thông điệp cần giấu với $|C| \geq |M|$, K là một tập khoá bí mật, $E_k: C \times M \times K \rightarrow C$ là một hàm nhúng thông điệp M vào phương tiện chứa C sử dụng khoá K và $D_k: C \times K \rightarrow M$ là hàm giải tin sao cho $D_k(E_k(c, m, k), k) = m$ với mọi $m \in M, c \in C$ và $k \in K$ được gọi là một hệ Secret key Steganography.

1.1.1.3. Giấu tin dùng khoá công khai (Public Key Steganography)

Giống như là hệ mã mật khoá công khai, hệ giấu tin mật khoá công khai không sử dụng việc truyền khoá bí mật mà sử dụng hai khoá là khoá bí mật và khoá công khai. Khoá công khai được lưu trong cơ sở dữ liệu công cộng. Được sử dụng trong quá trình giấu tin. Còn khoá bí mật được sử dụng trong quá trình giải tin.

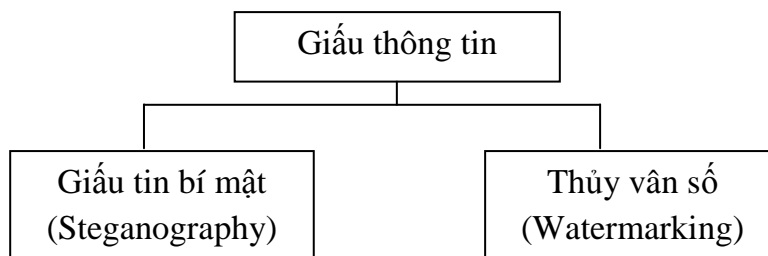
1.1.2. Mục đích của giấu tin

Giấu tin có hai mục đích:

- Bảo mật cho những dữ liệu được giấu.

- Bảo đảm an toàn (bảo vệ bản quyền) cho chính các đối tượng chứa dữ liệu giấu trong đó.

Có thể thấy hai mục đích này hoàn toàn trái ngược nhau và dần phát triển thành hai lĩnh vực với những yêu cầu và tính chất khác nhau.

Hình 1.1. Hai lĩnh vực chính của kỹ thuật giấu thông tin

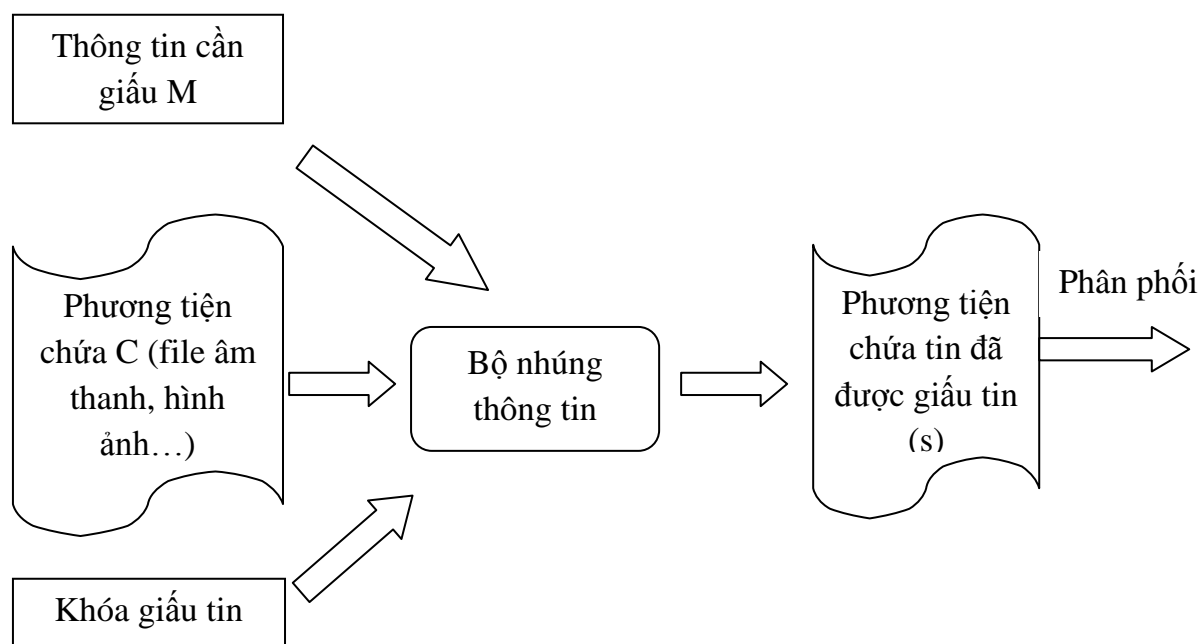
Kỹ thuật giấu thông tin bí mật (Steganography): với mục đích đảm bảo an toàn và bảo mật thông tin tập trung vào các kỹ thuật giấu tin để có thể giấu được nhiều thông tin nhất. Thông tin mật được giấu kỹ trong một đối tượng khác sao cho người khác không phát hiện được.

Kỹ thuật giấu thông tin theo kiểu đánh dấu (watermarking) để bảo vệ bản quyền của đối tượng chứa thông tin tập trung đảm bảo một số các yêu cầu như đảm bảo tính bền vững... đây là ứng dụng cơ bản nhất của kỹ thuật thủy vân số.

1.2. Mô hình giấu thông tin cơ bản

Giấu thông tin vào phương tiện chứa và tách lấy thông tin là hai quá trình trái ngược nhau và có thể mô tả qua sơ đồ khối của hệ thống như sau:

1.2.1. Sơ đồ giấu tin

Hình 1.2. Sơ đồ giấu tin.

❖ Đầu vào:

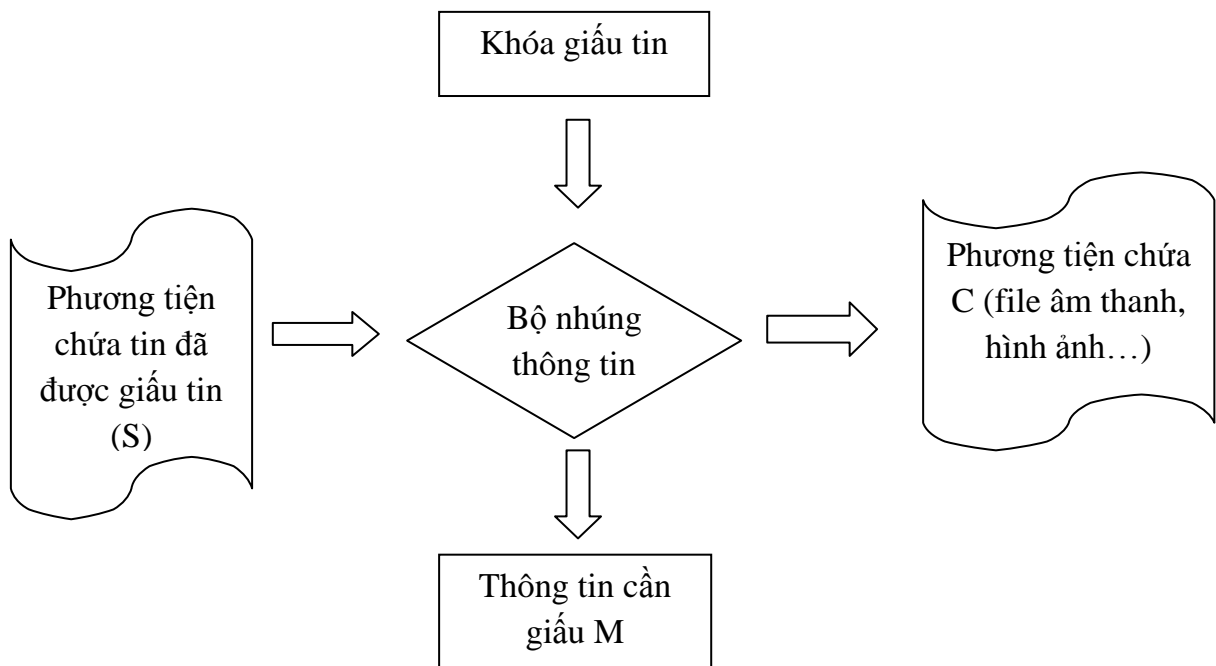
- Thông tin cần giấu tùy theo mục đích của người sử dụng, nó có thể là thông điệp (với tin giấu bí mật) hay các logo, hình ảnh bản quyền.
- Phương tiện chứa: các file ảnh, text, audio... là môi trường để nhúng tin.
- Khóa là thành phần để góp phần làm tăng độ bảo mật.
- Bộ nhúng thông tin: là những chương trình thực hiện việc giấu thông tin.

❖ Đầu ra:

- Là các phương tiện chứa thông tin đã giấu trong đó.

Tách thông tin từ các phương tiện chứa diễn ra theo quy trình ngược lại với đầu ra là các thông tin đã được giấu và phương tiện chứa. Phương tiện chứa sau khi tách lấy thông tin có thể được sử dụng, quản lý theo những yêu cầu khác nhau.

1.2.2. Sơ đồ tách tin

Hình 1.3. Sơ đồ tách tin.

1.3. Môi trường giấu tin

1.3.1. Giấu tin trong ảnh

Giấu thông tin trong ảnh, hiện nay, là một bộ phận chiếm tỉ lệ lớn nhất trong các chương trình ứng dụng, các phần mềm, hệ thống giấu tin trong đa phương tiện bởi lượng thông tin được trao đổi bằng ảnh là rất lớn và hơn nữa giấu thông tin trong ảnh cũng đóng vai trò hết sức quan trọng trong hầu hết các ứng dụng bảo vệ an toàn thông tin như: nhận thực thông tin, xác định xuyên tạc thông tin, bảo vệ bản quyền tác giả, điều khiển truy cập, giấu thông tin mật... Chính vì thế mà vấn đề này đã nhận được sự quan tâm rất lớn của các nhà cá nhân, tổ chức, trường đại học, và viện nghiên cứu trên thế giới.

Thông tin sẽ được giấu cùng với dữ liệu ảnh nhưng chất lượng ảnh ít thay đổi và chẳng ai biết được đằng sau ảnh đó mang những thông tin có ý nghĩa. Ngày nay, khi ảnh số đã được sử dụng rất phổ biến, thì giấu thông tin trong ảnh đã đem lại rất nhiều những ứng dụng quan trọng trên nhiều lĩnh vực trong đời sống xã hội. Ví dụ như đối với các nước phát triển, chữ kí tay đã được số hoá và lưu trữ sử dụng như là hồ sơ cá nhân của các dịch vụ ngân hàng và tài chính, nó được dùng để xác thực trong các thẻ tín dụng của người tiêu dùng. Phần mềm WinWord của MicroSoft cũng cho phép người dùng lưu trữ chữ kí trong ảnh nhị phân rồi gắn vào vị trí nào đó trong file văn bản để đảm bảo tính an toàn của thông tin. Tài liệu sau đó được truyền trực tiếp qua máy fax hoặc lưu truyền trên mạng. Theo đó, việc nhận thực chữ kí, xác thực thông tin đã trở thành một vấn đề cực kì quan trọng khi mà việc ăn cắp thông tin hay xuyên tạc thông tin bởi các tin tặc đang trở thành một vấn nạn đối với bất kì quốc gia nào, tổ chức nào. Thêm vào đó, lại có rất nhiều loại thông tin quan trọng cần được bảo mật như những thông tin về an ninh, thông tin về bảo hiểm hay các thông tin về tài chính, các thông tin này được số hoá và lưu trữ trong hệ thống máy tính hay trên mạng. Chúng rất dễ bị lấy cắp và bị thay đổi bởi các phần mềm chuyên dụng. Việc nhận thực cũng như phát hiện thông tin xuyên tạc đã trở nên vô cùng quan trọng, cấp thiết. Và một đặc điểm của giấu thông tin trong ảnh đó là thông tin được giấu trong ảnh một cách vô hình, nó như là một cách mà truyền thông tin mật cho nhau mà người khác không thể biết được bởi sau khi giấu thông tin thì chất lượng ảnh gần như không thay đổi đặc biệt đối với ảnh màu hay ảnh xám.

1.3.2. Giấu tin trong audio

Giấu thông tin trong audio mang những đặc điểm riêng khác với giấu thông tin trong các đối tượng đa phương tiện khác. Một trong những yêu cầu cơ bản của giấu tin

là đảm bảo tính chất ẩn của thông tin được giấu đồng thời không làm ảnh hưởng đến chất lượng của dữ liệu gốc. Để đảm bảo yêu cầu này, kỹ thuật giấu thông tin trong ảnh phụ thuộc vào hệ thống thị giác của con người - HVS (Human Vision System) còn kỹ thuật giấu thông tin trong audio lại phụ thuộc vào hệ thống thính giác HAS (Human Auditory System). Và một vấn đề khó khăn ở đây là hệ thống thính giác của con người nghe được các tín hiệu ở các dải tần rộng và công suất lớn nên đã gây khó dễ đối với các phương pháp giấu tin trong audio. Nhưng thật may là HAS lại kém trong việc phát hiện sự khác biệt các dải tần và công suất điều này có nghĩa là các âm thanh to, cao tần có thể che giấu được các âm thanh nhỏ thấp một cách dễ dàng. Các mô hình phân tích tâm lý đã chỉ ra điểm yếu trên và thông tin này sẽ giúp ích cho việc chọn các audio thích hợp cho việc giấu tin. Vấn đề khó khăn thứ hai đối với giấu thông tin trong audio là kênh truyền tin. Kênh truyền hay băng thông chậm sẽ ảnh hưởng đến chất lượng thông tin sau khi giấu. Ví dụ để nhúng một đoạn java applet vào một đoạn audio (16 bit, 44.100 Hz) có chiều dài bình thường thì các phương pháp nói chung cũng cần ít nhất là 20 bit/s. Giấu thông tin trong audio đòi hỏi yêu cầu rất cao về tính đồng bộ và tính an toàn của thông tin. Các phương pháp giấu thông tin trong audio đều lợi dụng điểm yếu trong hệ thống thính giác của con người.

1.3.3. Giấu thông tin trong video

Cũng giống như giấu thông tin trong ảnh hay trong audio, giấu tin trong video cũng được quan tâm và được phát triển mạnh mẽ cho nhiều ứng dụng như điều khiển truy cập thông tin, nhận thực thông tin và bảo vệ bản quyền tác giả. Ta có thể lấy một ví dụ là các hệ thống chương trình trả tiền xem theo đoạn với các video clip (pay per view application). Các kỹ thuật giấu tin trong video cũng được phát triển mạnh mẽ và cũng theo hai khuynh hướng là thủy vân số và data hiding. Nhưng phần giới thiệu này chỉ quan tâm tới các kỹ thuật giấu tin trong video. Một phương pháp giấu tin trong video được đưa ra bởi Cox là phương pháp phân bố đều. Ý tưởng cơ bản của phương pháp là phân phối thông tin giấu dần trải theo tần số của dữ liệu chứa gốc. Nhiều nhà nghiên cứu đã dùng những hàm cosin riêng và các hệ số truyền sóng riêng để giấu tin. Trong các thuật toán khởi nguồn thì thường các kỹ thuật cho phép giấu các ảnh vào trong video nhưng thời gian gần đây các kỹ thuật cho phép giấu cả âm thanh và hình ảnh vào video. Như phương pháp của Swanson đã sử dụng phương pháp giấu theo khối, phương pháp này đã giấu được hai bit vào khối 8*8. Hay gần đây nhất là phương pháp của Mukherjee là kỹ thuật giấu audio vào video sử dụng cấu trúc lưới đa chiều...

1.3.4. *Giấu thông tin trong văn bản dạng text*

Giấu thông tin vào các văn bản dạng text khó thực hiện hơn do có ít các thông tin dư thừa, để làm được điều này người ta phải khéo léo khai thác các dư thừa tự nhiên của ngôn ngữ. Một cách khác là tận dụng các định dạng văn bản (mã hóa thông tin và khoảng cách giữa các từ khóa hay các dòng văn bản). Từ nội dung của thông điệp cần truyền đi, người ta cũng có thể sử dụng văn phạm phi ngữ cảnh để tạo nên các văn bản “phương tiện chứa” rồi truyền đi.

1.4. Một số ứng dụng của kỹ thuật giấu tin

Giấu tin trong ảnh số ngày càng được ứng dụng rộng rãi trong nhiều lĩnh vực. Các ứng dụng có sử dụng đến giấu tin trong ảnh số có thể là: **Bảo vệ bản quyền tác giả** (Copyright Protection), **Điểm chỉ số** (fingerprinting), **Gán nhãn**(Labelling), **Giấu thông tin mật** (Steganography)...

Bảo vệ bản quyền: Là ứng dụng cơ bản nhất của kỹ thuật thủy vân số (watermarking) - một dạng của phương pháp giấu tin. Một thông tin nào đó mang ý nghĩa sở hữu quyền tác giả (người ta gọi nó là thủy vân - watermark) sẽ được nhúng vào trong các sản phẩm, thủy vân đó chỉ có một mình người chủ sở hữu hợp pháp các sản phẩm đó có và được dùng làm minh chứng cho bản quyền sản phẩm. Giả sử có một thành phẩm dữ liệu dạng đa phương tiện như ảnh, âm thanh, video cần được lưu thông trên mạng. Để bảo vệ các sản phẩm chống lại hành vi lấy cắp hoặc làm nhái cần phải có một kỹ thuật để “dán tem bản quyền” vào sản phẩm này. Việc dán tem hay chính là việc nhúng thủy vân cần phải đảm bảo không để lại một ảnh hưởng lớn nào đến việc cảm nhận sản phẩm. Yêu cầu kỹ thuật đối với ứng dụng này là thủy vân phải tồn tại bền vững cùng với sản phẩm, muốn bỏ thủy vân này mà không được phép của người chủ sở hữu thì chỉ còn cách là phá hủy sản phẩm.

Điểm chỉ số: Mục tiêu của điểm chỉ số là để chuyển thông tin về người nhận sản phẩm phương tiện số nhằm xác định đây là bản sao duy nhất của sản phẩm. Về mặt ý nghĩa điểm chỉ số tương tự như số xê ri của phần mềm.

Gán nhãn: Tiêu đề, chú giải và nhãn thời gian cũng như các minh họa khác có thể được nhúng vào ảnh, ví dụ đánh tên người lên ảnh của họ hoặc đánh tên vùng địa phương lên bảng đồ. Khi đó nếu sao chép ảnh thì cũng sẽ sao chép cả các dữ liệu nhúng trong nó. Và chỉ có chủ sở hữu của tác phẩm, người có được khoá mật (Stego-Key) mới có thể tách ra và xem các chú giải này. Trong một cơ sở dữ liệu ảnh, người ta có thể nhúng các từ khoá để các động cơ tìm kiếm có thể tìm nhanh một bức ảnh. Nếu ảnh là một khung ảnh cho cả một đoạn phim, người ta có thể gán cả thời điểm

diễn ra sự kiện để đồng bộ hình ảnh với âm thanh. Người ta cũng có thể gán số lần ảnh được xem để tính tiền thanh toán theo số lần xem.

Giấu thông tin mật: Trong nhiều trường hợp sử dụng mật mã có thể gây ra sự chú ý ngoài mong muốn. Ngoài ra việc sử dụng công nghệ mã hoá có thể bị hạn chế một số kỹ thuật giấu tin trong ảnh màu hoặc cảm sử dụng. Ngược lại việc giấu tin trong môi trường nào đó rồi gửi đi trên mạng ít gây sự chú ý. Có thể dùng nó để gửi đi một bí mật thương mại, một bản vẽ hoặc các thông tin nhạy cảm khác.

1.5. Cấu trúc ảnh bitmap

Bảng 1.1. Cấu trúc ảnh bitmap.

Bitmap Header (54 byte)
Color Palette
Bitmap Data

Mỗi file ảnh Bitmap gồm 3 phần theo bảng sau:

1.5.1. Bitmap header

Thành phần bitcount (Bảng 1.2) của cấu trúc Bitmap header cho biết số bit dành cho mỗi điểm ảnh và số lượng màu lớn nhất của ảnh.

Bảng 1.2. Thông tin về Bitmap header.

Byte thứ	Ý nghĩa	Giá trị
1-2	Nhận dạng file	'BM' hay 19778
3-6	Kích thước file	Kiểu long trong Turbo C
7-10	Dự trữ	Thường mang giá trị 0
11-14	Byte bắt đầu vùng dữ liệu	Offset của byte bắt đầu vùng dữ liệu
15-18	Số byte cho vùng thông tin	4 byte

19-22	Chiều rộng ảnh BMP	Tính bằng pixel
23-26	Chiều cao ảnh BMP	Tính bằng pixel
27-28	Số Planes màu	Cố định là 1
29-30	Số bit cho 1 pixel (bitcount)	Có thể là 1, 4, 8, 16, 24 tùy theo loại ảnh
31-34	Kiểu nén dữ liệu	0: Không nén 1: Nén runlength 8bits/pixel 2: Nén runlength 4bits/pixel
35-38	Kích thước ảnh	Tính bằng byte
39-42	Độ phân giải ngang	Tính bằng pixel/metter
43-46	Độ phân giải dọc	Tính bằng pixel/metter
47-50	Số màu sử dụng trong ảnh	
51-54	Số màu được sử dụng khi hiện thị ảnh	

1.5.2. Palette màu

Bảng màu của ảnh, chỉ những ảnh nhỏ hơn hoặc bằng 8 bit mới có bảng màu.

Bảng 1.3. Bảng màu của ảnh Bitmap.

Địa chỉ (Offset)	Tên	Ý nghĩa
0	RgbBlue	Giá trị cho màu xanh Blue
1	RgbGreen	Giá trị cho màu xanh Green
2	RgbRed	Giá trị cho màu đỏ
3	RgbReserved	Dự trữ

1.5.1. Bitmap data

Phần này nằm ngay sau phần Palette màu của ảnh BMP. Đây là phần chứa giá trị màu của điểm ảnh trong ảnh BMP. Các dòng ảnh được lưu từ dưới lên trên, các điểm ảnh được lưu từ trái sang phải. Giá trị của mỗi điểm ảnh là một chỉ số trỏ tới phần tử màu tương ứng trong Palette màu.

1.6. Tổng quan về mã hóa thông tin

1.6.1. Các khái niệm

1.6.1.1. Mật mã học

Mật mã học là một ngành khoa học nghiên cứu về việc giấu thông tin. Cụ thể hơn, mật mã học là ngành học nghiên cứu về những cách chuyển đổi thông tin từ dạng "có thể hiểu được" thành dạng "không thể hiểu được" và ngược lại.

Một số khái niệm trong mật mã học gồm: Mã hóa (encrypt hay encipher), Giải mã (Decrypt hay decipher), Bản rõ (Plaintext), Cipher (hay cypher), Khóa (Key).

1.6.1.2. Hệ mật mã (Crypto System)

Một hệ mật mã là bộ 5 (P,C,K,E,D) thỏa mãn các tính chất sau:

1. P là không gian bản rõ: là tập hữu hạn các bản rõ có thể có.
2. C là không gian bản mã: là tập hữu hạn các bản mã có thể có.
3. K là không gian khóa: là tập hữu hạn các khóa có thể có.
4. Đối với mỗi $k \in K$, có một quy tắc mã hóa $e_k \in E$ và một quy tắc giải mã tương ứng $d_k \in D$. Với mỗi $e_k: P \rightarrow C$ và $d_k: C \rightarrow P$ là những hàm mà $d_k(e_k(x))=x$ cho mọi bản rõ $x \in P$. Hàm giải mã d_k chính là ánh xạ ngược của hàm mã hóa e_k .

1.6.1.3. Nguyên tắc Kerckhoffs

Một hệ mật mã sẽ được an toàn ngay cả khi tất cả mọi thứ trên hệ thống đó là công khai ngoại trừ khóa (key).

"Thuật toán mã hóa được tạo ra không cần phải giữ bí mật, có thể được công bố công khai, rơi vào tay quân địch mà không có bất kỳ sự phiền phức nào cả".

1.6.2. Tính chất của mã hóa thông tin

Mã hóa thông tin phải đảm bảo các tính chất sau: Tính bí mật (Confidentiality), tính xác thực (Authentication), tính toàn vẹn (Integrity).

1.6.3. Độ an toàn của hệ mật mã

Độ an toàn của thuật toán phụ thuộc vào độ phức tạp của nó. Các yếu tố xem xét thuật toán an toàn là chi phí hay phí tổn, thời gian cần thiết để phá vỡ, lượng dữ liệu để phá vỡ.

1.6.4. Các phương pháp mã hóa

1.6.4.1. Mã hoá cổ điển (Classical cryptography)

Phương pháp này là tiền thân của các phương pháp mã hóa đối xứng ngày nay. Có hai phương pháp nổi bật đó là: Mã hoá thay thế (Substitution Cipher), Mã hoá hoán vị (Transposition Cipher)

1.6.4.2. Mã hoá đối xứng (Symetric cryptography)

Mã hoá đối xứng sử dụng cùng một khoá cho cả hai quá trình mã hoá và giải mã. Mã hoá đối xứng có thể tác động trên bản rõ theo từng nhóm bit hay theo từng bit một.

1.6.4.3. Mã hoá bất đối xứng (Asymetric cryptography)

Mã hoá bất đối xứng được thiết kế sao cho khoá sử dụng trong quá trình mã hoá khác biệt với khoá được sử dụng trong quá trình giải mã. Tất nhiên không thể suy luận khóa giải mã từ khóa mã và ngược lại. Khóa để mã hoá được gọi là khóa công khai (Public Key), khóa để giải mã được gọi là khóa bí mật (Private Key).

1.6.4.4. Hệ thống mã hoá khoá lai (Hybrid Cryptosystems)

Hệ thống mã hoá khoá lai ra đời là sự kết hợp giữa tốc độ và tính an toàn của hai hệ thống mã hoá ở trên.

1.6.5. Ứng dụng của mã hóa thông tin

Mã hóa thông tin được ứng dụng trong rất nhiều lĩnh vực cả về phần cứng và phần mềm.

1.6.6. Giới thiệu một số giải thuật mã hóa tiên tiến

1.6.6.1. Các hệ mã khối

Các hệ mã khối dựa trên cơ sở làm việc với các khối dữ liệu là các chuỗi bit có kích thước khác nhau (tối thiểu là 64bit), khóa của hệ mã hóa cũng là một chuỗi bit có độ dài cố định.

Một số giải thuật được sử dụng khá phổ biến là DES, Triple DES (3DES), AES.

❖ Mã hóa DES

DES (Data Encryption Standard) là thuật toán mã hóa với dữ liệu đầu vào và đầu ra là một khối 64 bit với độ dài khóa 64 bit (trong đó 8 bit được dùng để kiểm tra tính chẵn lẻ). Thuật toán thực hiện 16 vòng với 16 khóa (48bit) được sinh ra trong mỗi vòng.

Quá trình giải mã được diễn ra tương tự nhưng với các khóa con ứng dụng vào các vòng trong theo thứ tự ngược lại.

Thuật toán DES bộc lộ một số điểm yếu mà những kẻ lợi dụng nó để thám mã.

❖ Triple DES (3DES)

Triple DES thật chất là mã hóa theo DES ba lần với khóa K1, K2, K3 cho mỗi lần.

❖ Chuẩn mã hóa nâng cao AES

AES (Advanced Encryption Standard) là một chuẩn mã hóa cao cấp với khóa bí mật cho phép xử lý các khối dữ liệu đầu vào có kích thước 128 bit và sử dụng các khóa có độ dài 128, 192, 256 bit.

1.6.6.2. Các hệ mã hóa công khai

Mã hoá bằng khoá công khai là phương thức được thực hiện trên hai khóa, một được dùng để mã hóa (được gọi là khóa công khai – public key) và một khóa được dùng trong quá trình giải mã (gọi là khóa bí mật – private key). Khóa giải mã không thể tính toán được từ khóa mã hóa.

1.6.6.3. Hàm băm

Hàm băm là hàm toán học chuyển đổi một thông điệp có độ dài bất kỳ thành một dãy bit có độ dài cố định. Mọi thay đổi dù là rất nhỏ trên thông điệp đầu vào đều làm thay đổi giá trị băm của nó.

1.7. Phương pháp mã hóa AES

1.7.1. Giới thiệu

Advanced Encryption Standard là thuật toán của hai nhà nghiên cứu Tiến sĩ Joan Daemon và Tiến sĩ Vincent Rijmen từ Bỉ.

Chuẩn mã hóa AES cho phép xử lý các khối dữ liệu đầu vào có kích thước 128 bit sử dụng các khóa có độ dài 128, 192 hoặc 256 bit. Thuật toán AES là một thuật toán khóa đối xứng có nghĩa là phím tương tự được sử dụng để mã hóa và giải mã tin nhắn. Ngoài ra, các thuật toán mã hóa văn bản được sản xuất bằng các thuật toán AES là như nhau kích thước như tin nhắn văn bản đơn giản. Hầu hết các hoạt động trong thuật toán AES xảy ra trên các byte dữ liệu hoặc trên từ dữ liệu dài 4 byte, được đại diện trong các trường GF (28), Được gọi là trường Galois. AES dựa trên một nguyên tắc thiết kế được biết đến như là một thay thế hoán vị mạng. AES hoạt động trên một ma trận 4×4 của byte, gọi là mảng trạng thái. Thuật toán mã hóa AES được quy định như một số lặp đi lặp lại vòng chuyển đổi đầu vào của bản rõ, thành quả cuối cùng sẽ là bản mã. Mỗi vòng bao gồm một số bước xử lý, trong đó có một phụ thuộc vào khóa mã hóa. Một tập hợp các vòng đảo ngược được áp dụng để biến đổi bản mã trở lại bản gốc bản rõ bằng cách sử dụng cùng một khóa mã hóa. AES thuật toán vòng lặp thông qua các phần nhất định N_r lần.

1.7.2. Quy trình mã hóa

Bắt đầu quá trình mã hóa, bản rõ được sao chép vào mảng trạng thái. Sau khi thực hiện thao tác cộng với khóa mã đầu tiên, mảng trạng thái sẽ được biến đổi qua N_r vòng trong đó lần cuối cùng được thực hiện khác với N_r-1 vòng trước đó. Nội dung của mảng trạng thái ở vòng cuối cùng sẽ là bản mã của quá trình mã hóa.

Trong quy trình mã hóa của AES, tất cả các vòng lặp đều sử dụng 4 hàm theo thứ tự: Subbytes(), ShiftRows(), MixColumns(), AddRoundKey(). Riêng vòng cuối cùng bỏ qua việc gọi hàm MixColumns().

Quá trình mã hóa AES có các bước sau đây:

- 1) KeyExpansion -Round (khóa vòng mở rộng) được tạo ra từ khóa mã hóa bằng cách sử dụng lược đồ khóa Rijndael.
- 2) Initial Round (vòng khởi tạo)

AddRoundKey - thực hiện bằng cách cộng một khóa vòng tại vòng đang xét với mảng trạng thái thông qua phép toán XOR đơn giản trên bit.

3) Rounds (vòng lặp)

a) SubBytes - làm biến mảng trạng thái hiện hành bằng cách sử dụng một bảng thay thế.

b) ShiftRows - làm biến đổi các byte trên ba hàng cuối cùng mảng trạng thái bằng cách dịch vòng.

c) MixColumns - là một phép biến đổi mã hóa được thực hiện bằng cách lấy tất cả các cột của mảng trạng thái trộn với dữ liệu của chúng một cách độc lập nhau để tạo ra các cột mới.

d) AddRoundKey - thực hiện bằng cách cộng một khóa vòng tại vòng đang xét với mảng trạng thái thông qua phép toán XOR đơn giản trên bit.

4) Final Round – vòng kết thúc (không có MixColumns)

Gọi lại các hàm SubBytes, ShiftRows, MixColumns ở bước 3 nhưng không gọi hàm AddRoundKey.

1.7.2. Quy trình giải mã

Quá trình giải mã được thực hiện theo chiều ngược lại với quy trình mã hóa, đồng thời các phép biến đổi trong quá trình này cũng được thực hiện đảo ngược. Ngoại trừ phép biến đổi AddRoundKey() không thay đổi vì chính bản thân nó là một phép biến đổi thuận nghịch do chỉ áp dụng một phép toán XOR.

- InvShiftRows() chính là phép biến đổi ngược của ShiftRows().
- Là phép biến đổi ngược của SubBytes() được thực hiện trên bảng thay thế S-Box là nghịch đảo của S-Box.
- InvMixColumns() là phép biến đổi ngược của MixColumns().

Chương 2. KỸ THUẬT GIẤU TIN TRONG ẢNH SỬ DỤNG KẾT HỢP MÃ HÓA AES VÀ GIẤU TIN

2.1. Giới thiệu kỹ thuật giấu tin trên sai phân

Kỹ thuật giấu tin trên sai phân được đề xuất bởi Wu và Tsai [3] tháng 6 năm 2003. Kỹ thuật giấu tin trên sai phân là một phương pháp giấu tin mới và hiệu quả bằng cách nhúng các tin nhắn bí mật vào một ảnh màu xám. Trong quá trình nhúng một thông điệp bí mật, hình ảnh ban đầu được phân chia thành khối nhỏ không chồng chéo gồm hai điểm ảnh liên tiếp. Một giá trị chênh lệch được tính toán từ các giá trị của hai điểm ảnh trong mỗi khối. Tất cả các giá trị đó được phân loại vào một số phạm vi. Giá trị chênh lệch sau đó được thay thế bằng một giá trị mới khi nhúng các giá trị thông điệp bí mật. Sau đó tính các giá trị màu xám mới cho ảnh sau khi giấu tin ta được ảnh đã giấu tin. Kỹ thuật giấu tin trên sai phân cho chất lượng ảnh khá cao và khó để nhận biết bằng mắt thường. Thông điệp bí mật nhúng có thể được chiết xuất từ hình ảnh đã giấu thông tin mà không cần tham khảo hình ảnh ban đầu. Thống kê kép các cuộc tấn công cũng được thực hiện để thu thập dữ liệu liên quan đã cho thấy sự an toàn của phương pháp này.

2.2. Quá trình giấu tin trong ảnh sử dụng kết hợp mã hóa AES và kỹ thuật giấu tin trên sai phân

2.2.1. Thuật toán giấu tin

- Đầu vào :
 - Ảnh sử dụng để giấu tin.
 - Thông điệp.
- Đầu ra :
 - Ảnh đã giấu tin.

Các bước thực hiện :

Bước 1: Sử dụng kỹ thuật mã hóa AES cho thông điệp cần giấu. Sau đó chuyển chuỗi thông điệp đã mã hóa sang nhị phân.

Bước 2: Từ ảnh cấp xám dùng để giấu tin ta có ma trận ảnh tương ứng. Tính giá trị d_i bằng cách trừ hai điểm ảnh liên tiếp cho nhau $d_i = g_{i+1} - g_i$, với $g_i, g_{i+1} \in [0, \dots, 255]$, $i=1:mxn$ (với m và n là kích cỡ ảnh).

Bước 3: Các giá trị tuyệt đối $|d_i|$, $|d_i| \in [0, \dots, 255]$, được phân loại vào các phạm vi R_i (R_i gồm các miền giá trị sau $[0, 7]$, $[8, 15]$, $[16, 31]$, $[32, 63]$, $[64, 127]$ và $[128, 255]$), với $i = 1, 2, \dots, n$. Cận trên cận dưới và độ rộng của mỗi R_i được ký hiệu lần lượt là l_i , u_i và w_i . Giả sử $|d_i|$ thuộc R_k với $k \in [1, 2, \dots, 6]$.

Bước 4: Ta xác định được số bit sẽ nhúng theo công thức (2.1)

$$n = \lfloor \log_2(w_k) \rfloor \quad (2.1)$$

Sau đó chọn n bit từ chuỗi bit cần giấu giấu vào mỗi giá d_i .

Bước 5: Tính lại d được d_i' theo công thức (2.2).

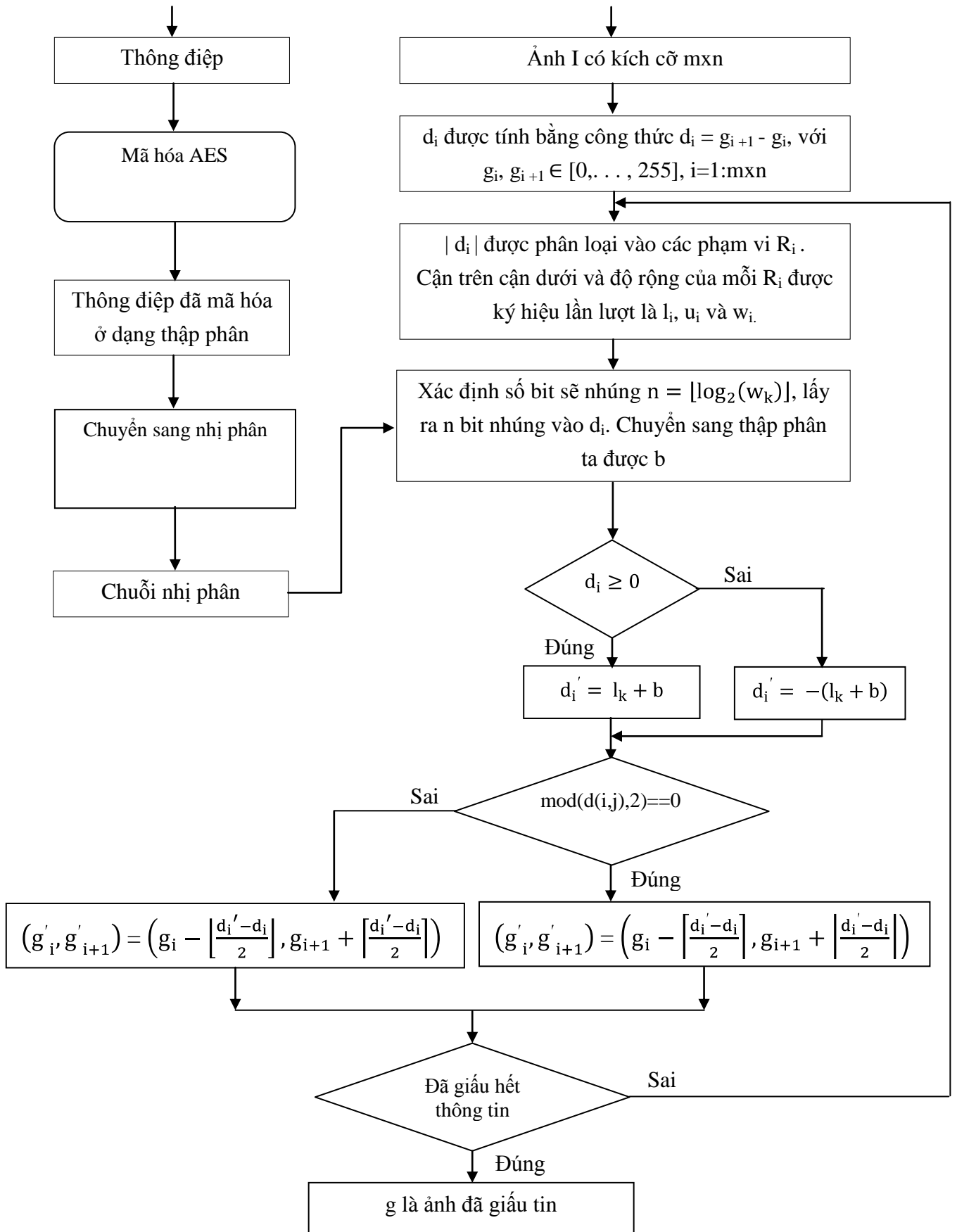
$$d_i' = \begin{cases} l_k + b & \text{for } d_i \geq 0 \\ -(l_k + b) & \text{for } d_i < 0 \end{cases} \quad (2.2)$$

Bước 6: Tính các giá trị màu xám mới (g_i, g_{i+1}) cho ảnh sau khi giấu tin theo công thức (2.3).

$$(g'_i, g'_{i+1}) = \begin{cases} \left(g_i - \left\lfloor \frac{d_i' - d_i}{2} \right\rfloor, g_{i+1} + \left\lfloor \frac{d_i' - d_i}{2} \right\rfloor \right) & \text{nu } d_i \text{ là giá tr chn} \\ \left(g_i - \left\lfloor \frac{d_i' - d_i}{2} \right\rfloor, g_{i+1} + \left\lfloor \frac{d_i' - d_i}{2} \right\rfloor \right) & \text{nếu } d_i \text{ là giá tr l} \end{cases} \quad (2.3)$$

Cuối cùng ta được ảnh đã giấu tin.

Sau đây là sơ đồ quá trình giấu tin hình 2.1.

Hình 2.1. Sơ đồ quá trình giấu tin.

2.2.2. Ví dụ minh họa quá trình giấu tin

Với chuỗi thông điệp cần giấu là “co”, chuyển chuỗi thông điệp cần giấu sang dạng thập phân ta được :

Plaintext = 99 111 32 32 32 32 32 32 32 32 32 32 32 32
32 32

Vì ta sử dụng mã hóa AES 16 bit nên nếu thông điệp nhập vào không đủ 16 bit các kí tự cách trống sẽ được tự động thêm vào phía sau chuỗi thông điệp cho đủ 16 bit.

Sử dụng kỹ thuật mã hóa AES cho thông điệp cần giấu ta được chuỗi thông điệp mã hóa ở dạng thập phân:

Ciphertext = 251 201 120 38 44 31 114 224 52 84 116 138
223 16 160 116

Chuỗi thông điệp đã mã hóa ở dạng văn bản là : “úÉx&,rà4Ttß t”

Sau đó ta chuyển chuỗi thông điệp đã mã hóa sang nhị phân ta được chuỗi bit thông điệp cần giấu:

str_bin = 11111011110010010111100000100110001011000001111101110010
111000000011010001010100011101001000101011011111000100001010000001110
100

Ảnh giấu tin là một khối ảnh được biểu diễn bởi ma trận 4x4:

$$\begin{bmatrix} 145 & 138 & 142 & 139 \\ 142 & 141 & 144 & 138 \\ 142 & 142 & 144 & 138 \\ 143 & 139 & 144 & 138 \end{bmatrix}$$

Ta tính được $d_i = \begin{bmatrix} -7 & -3 \\ -1 & -6 \\ 0 & -6 \\ -4 & -6 \end{bmatrix}$

Sử dụng kỹ thuật giấu tin trên sai phân, áp dụng các công thức (2.1),(2.2) và

(2.3) ta được ma trận ảnh sau khi giấu tin là: $\begin{bmatrix} 145 & 138 & 144 & 138 \\ 145 & 138 & 143 & 139 \\ 144 & 140 & 143 & 138 \\ 144 & 137 & 141 & 141 \end{bmatrix}$

2.3. Quá trình tách tin

2.3.1. Thuật toán tách tin

- Đầu vào :
 - Ảnh đã giấu tin.
- Đầu ra :
 - Thông điệp đã giấu.

Các bước thực hiện :

Bước 1: Từ ảnh đã giấu tin ta có ma trận ảnh tương ứng. Tính giá trị d_i bằng cách trừ hai điểm ảnh liên tiếp cho nhau $d_i = g_{i+1} - g_i$, với $g_i, g_{i+1} \in [0, \dots, 255]$, $i=1:mxn$ (với m và n là kích cỡ ảnh).

Bước 2: Xác định phạm vi R_i của mỗi giá trị tuyệt đối $|d_i|$ được l_i, u_i và w_i . Từ đó tính được số bit thông tin đã giấu $n = \lfloor \log_2(w_k) \rfloor$.

Giá trị thập phân đã giấu vào d_i được tính bằng công thức (2.4).

$$b = |d_i| - l_i \quad (2.4)$$

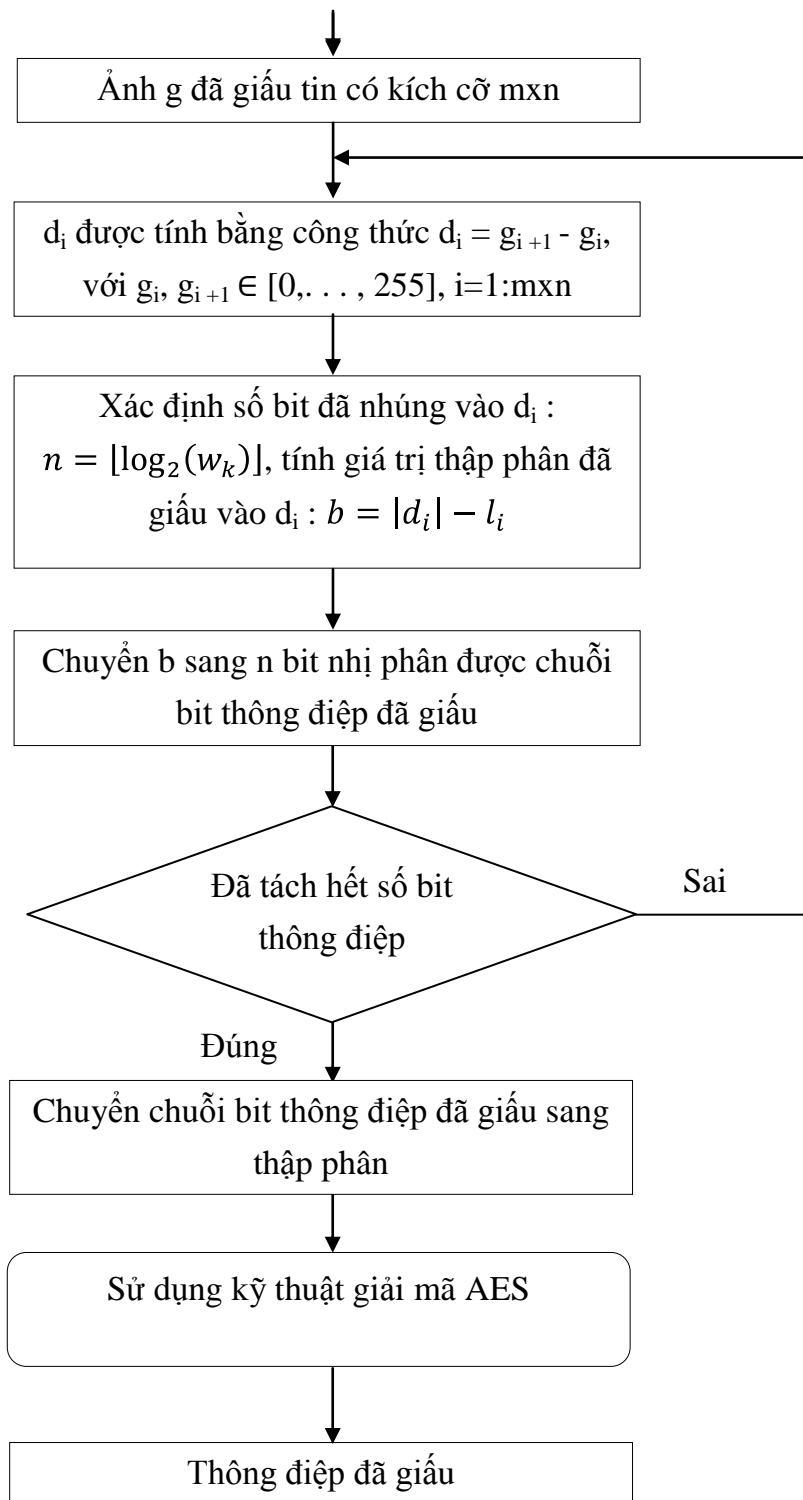
Chuyển b sang n bit nhị phân ta được chuỗi bit thông điệp đã giấu.

Bước 3: Lặp lại bước 2 cho đến khi tách được số bit đã giấu.

Bước 4: Chuyển chuỗi bit thông điệp đã giấu ở dạng nhị phân sang thập phân ta được chuỗi thông điệp mã hóa đã giấu ở dạng thập phân.

Bước 5: Sử dụng kỹ thuật giải mã AES cho chuỗi thông điệp mã hóa đã giấu ta được chuỗi thông điệp cần tách.

Sau đây là sơ đồ thuật toán tách tin hình 2.2.

Hình 2.2. Sơ đồ quá trình tách tin.

2.3.2. Ví dụ minh họa quá trình tách tin

Từ khối ảnh đã giấu tin ta có ma trận ảnh tương ứng:

$$\begin{bmatrix} 145 & 138 & 144 & 138 \\ 145 & 138 & 143 & 139 \\ 144 & 140 & 143 & 138 \\ 144 & 137 & 141 & 141 \end{bmatrix}$$

Ta tính được $d_i = \begin{bmatrix} -7 & -6 \\ -7 & -4 \\ -4 & -5 \\ -7 & 0 \end{bmatrix}$

Sử dụng kỹ thuật tách trên sai phân, áp dụng bước 3 của thuật toán tách ta được chuỗi bit thông điệp đã giấu ở dạng nhị phân :

```
str_bin = 11111011110010010111100000100110001011000001111101110010  
111000000011010001010100011101001000101011011111000100001010000001110  
100
```

Chuyển chuỗi bit thông điệp đã giấu ở dạng nhị phân sang thập phân ta được chuỗi thông điệp mã hóa đã giấu ở dạng thập phân :

```
str_dec = 251 201 120 38 44 31 114 224 52 84 116 138 223  
16 160 116
```

Sử dụng kỹ thuật giải mã AES ta được chuỗi thông điệp đã giấu ở dạng thập phân :

```
Re_plaintext = 99 111 32 32 32 32 32 32 32 32 32 32 32  
32 32 32
```

Chuyển chuỗi thông điệp đã được giải mã sang dạng văn bản text ta được chuỗi thông điệp đã giấu : “co”

Chương 3. CÀI ĐẶT THỬ NGHIỆM

3.1. Môi trường cài đặt

Ngôn ngữ cài đặt, môi trường soạn thảo và chạy chương trình được thực hiện trên ngôn ngữ lập trình Matlab 7.7.

Hệ điều hành Window XP và môi trường NetFarme Work 2.0.

3.2. Giao diện chương trình

Hình 3.1. Giao diện chính của chương trình.

Đây là giao diện khi khởi động, từ đây ta sẽ gọi đến các giao diện khác thông qua menu.

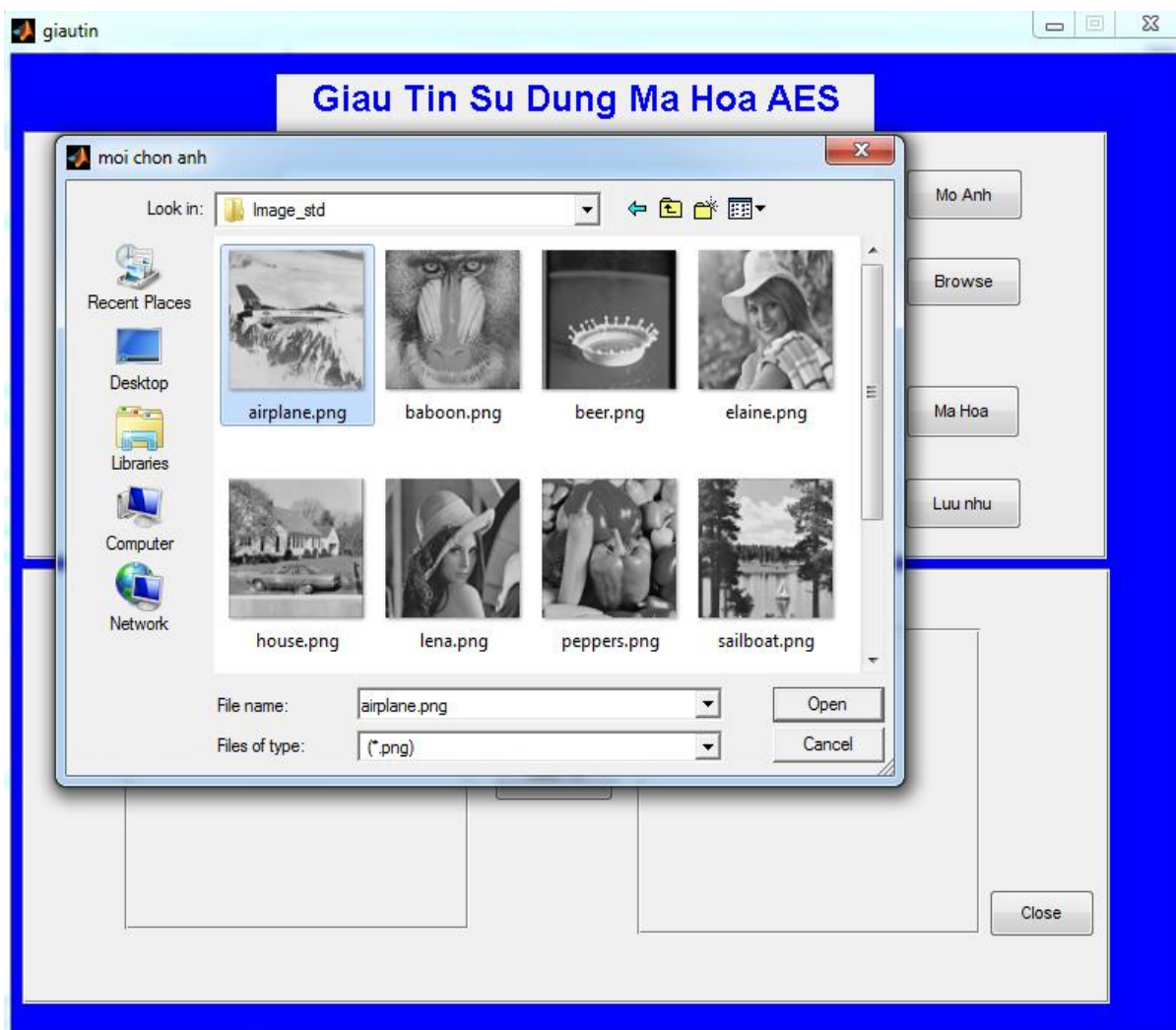
Từ menu “Giau tin” chọn “giau tin” sẽ gọi đến giao diện giấu tin hình 3.2.

Hình 3.2. Giao diện giấu tin.

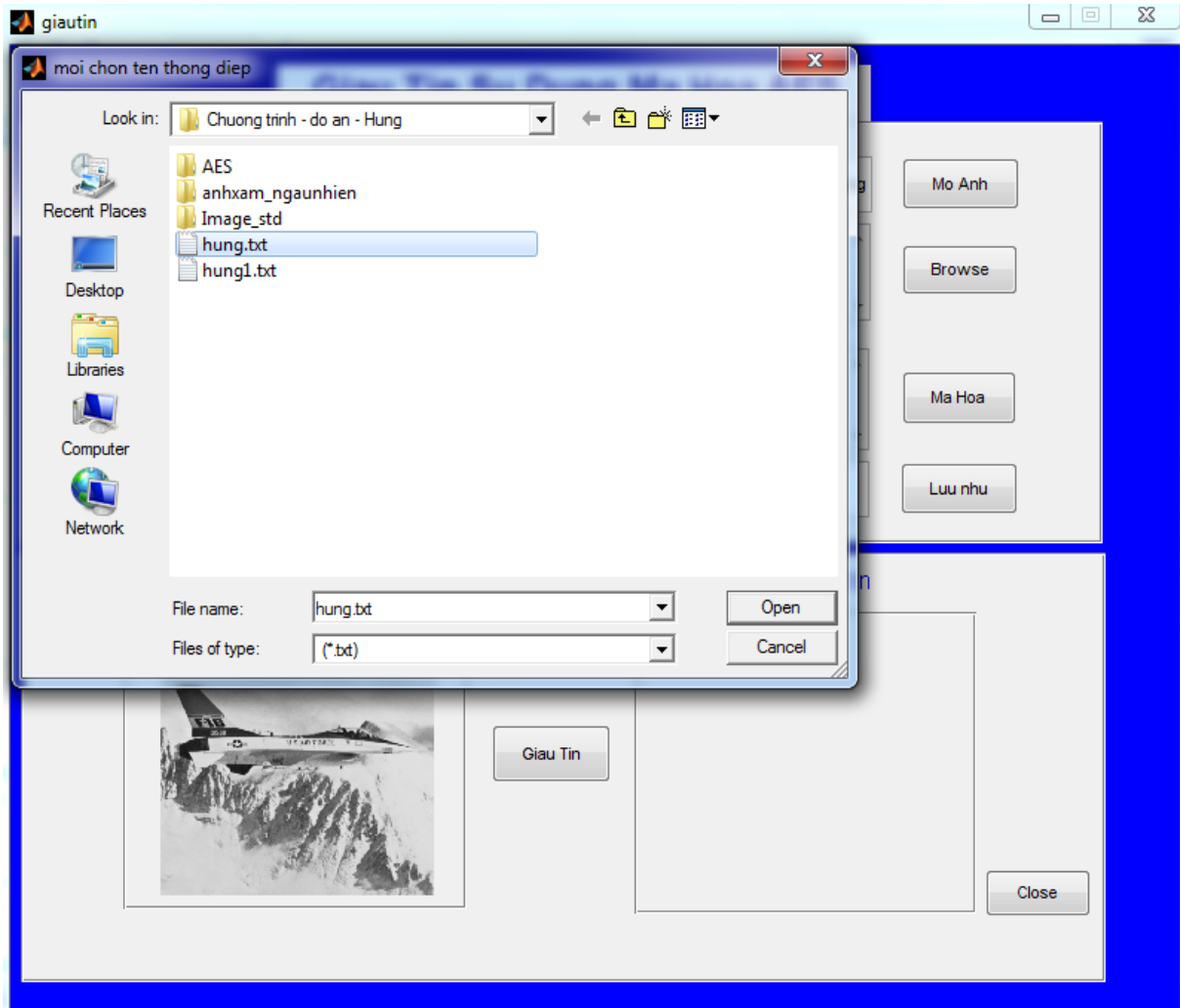
Đây là giao diện để giấu thông tin vào ảnh sử dụng kỹ thuật giấu tin kết hợp giữa mã hóa AES và kỹ thuật giấu tin trên sai phân.

Để nhập ảnh vào ta chọn nút “Mo Anh” trong giao diện giao tin, một hộp thoại sẽ được mở ra để ta chọn ảnh đưa vào giấu tin (chương trình chỉ sử dụng ảnh cấp xám).

Hình 3.3. Chọn ảnh để giấu tin.

Tiếp theo, ta sẽ nhập dữ liệu cần giấu vào ảnh bằng cách nhập trực tiếp dữ liệu vào ô dưới chữ “Nhập Thông Điệp” hoặc chọn nút “Browse” như hình 3.4.

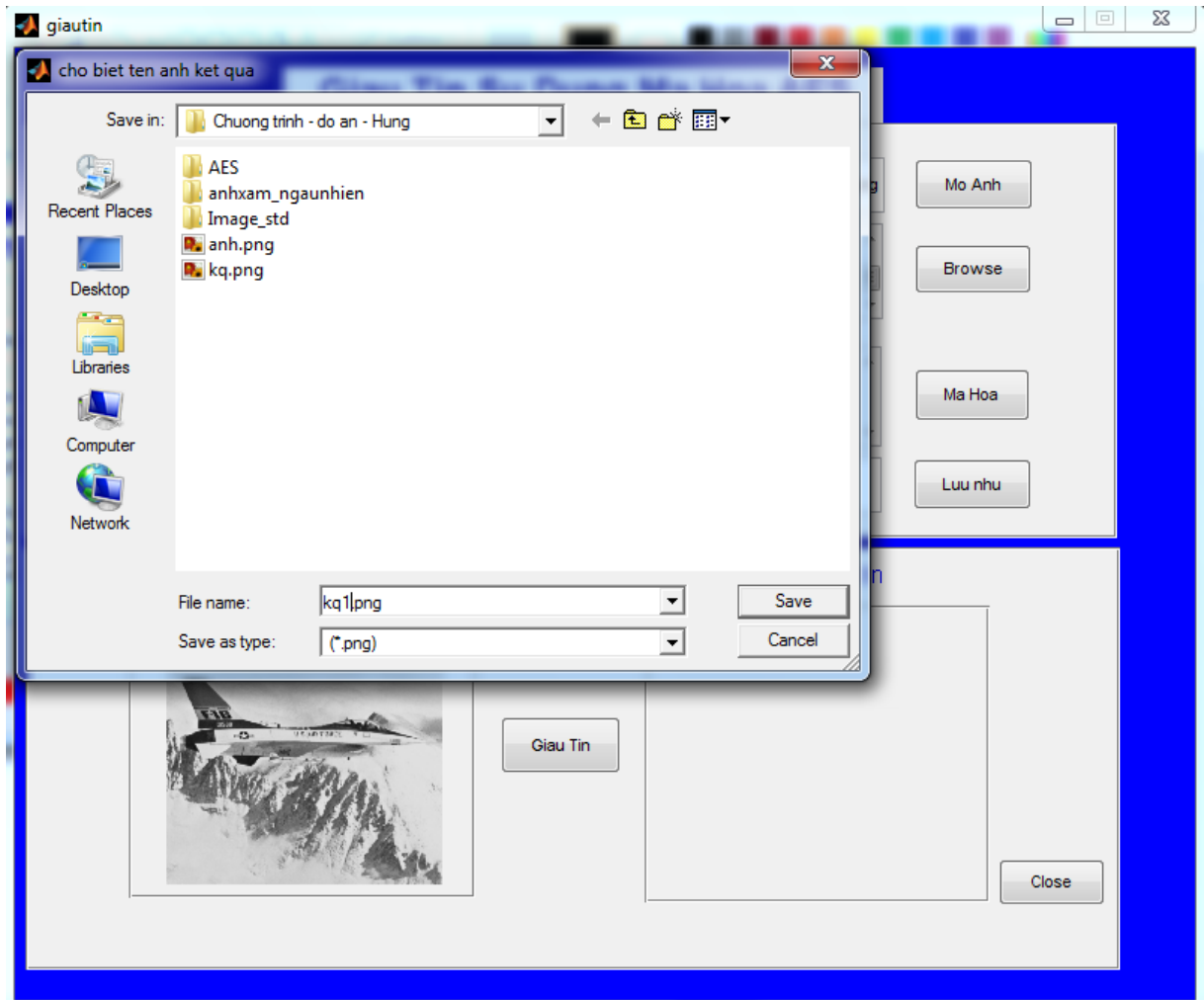
Hình 3.4. Chọn dữ liệu giấu từ file.

Tiếp theo ta sẽ mã hóa thông điệp bằng phương pháp mã hóa AES bằng cách kích vào “Ma Hoa” như hình 3.5.

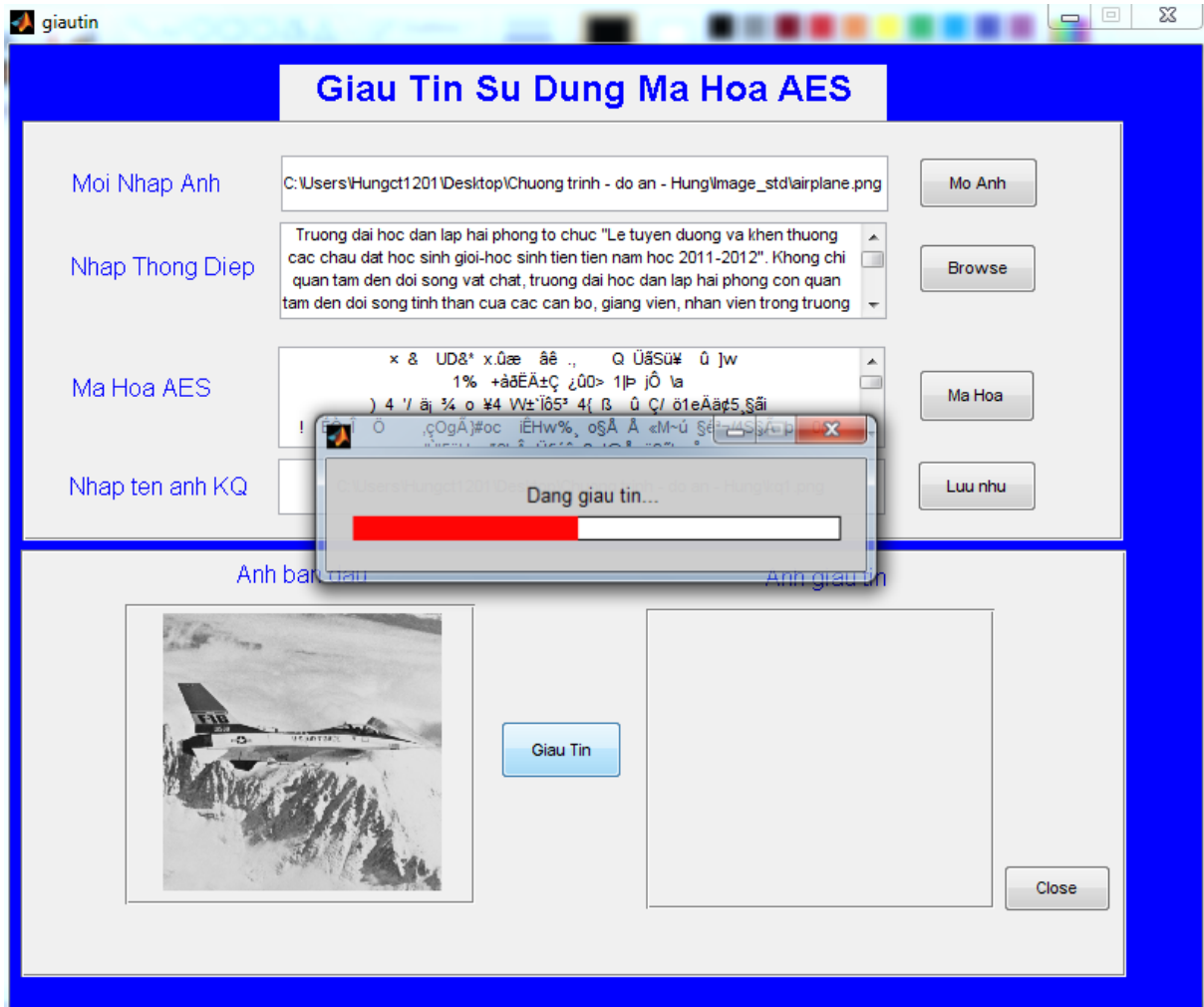
Hình 3.5. Mã hóa thông điệp.

Tiếp theo ta sẽ nhập tên và chọn nơi lưu ảnh kết quả bằng cách kích vào nút “Luu Nhu” như hình 3.6.

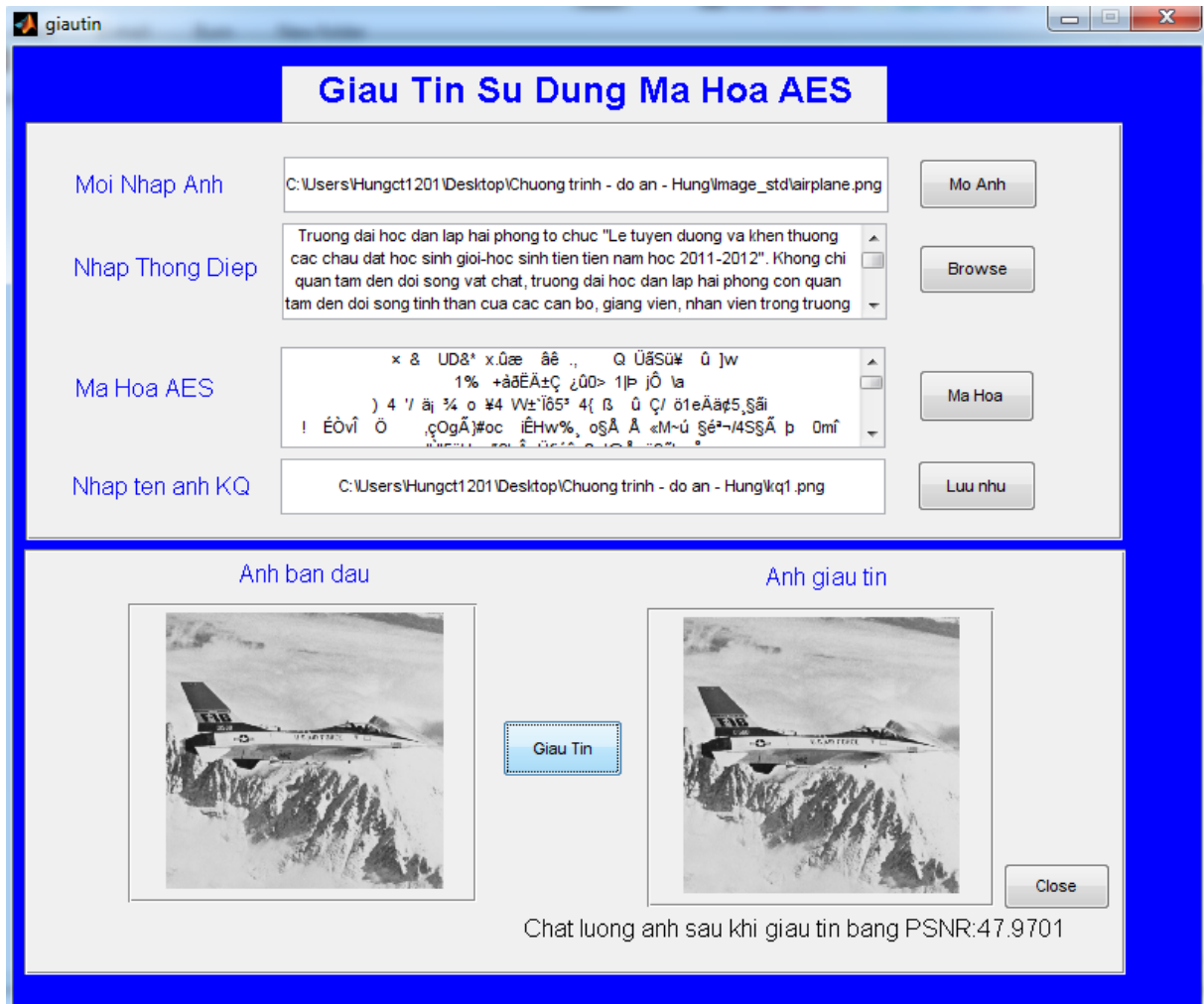
Hình 3.6. Chọn lưu ảnh kết quả.

Sau khi đã nhập đầy đủ đầu vào cho giao diện giấu tin, ta chọn nút “Giấu Tin” để bắt đầu thực hiện quá trình giấu tin như hình 3.7.

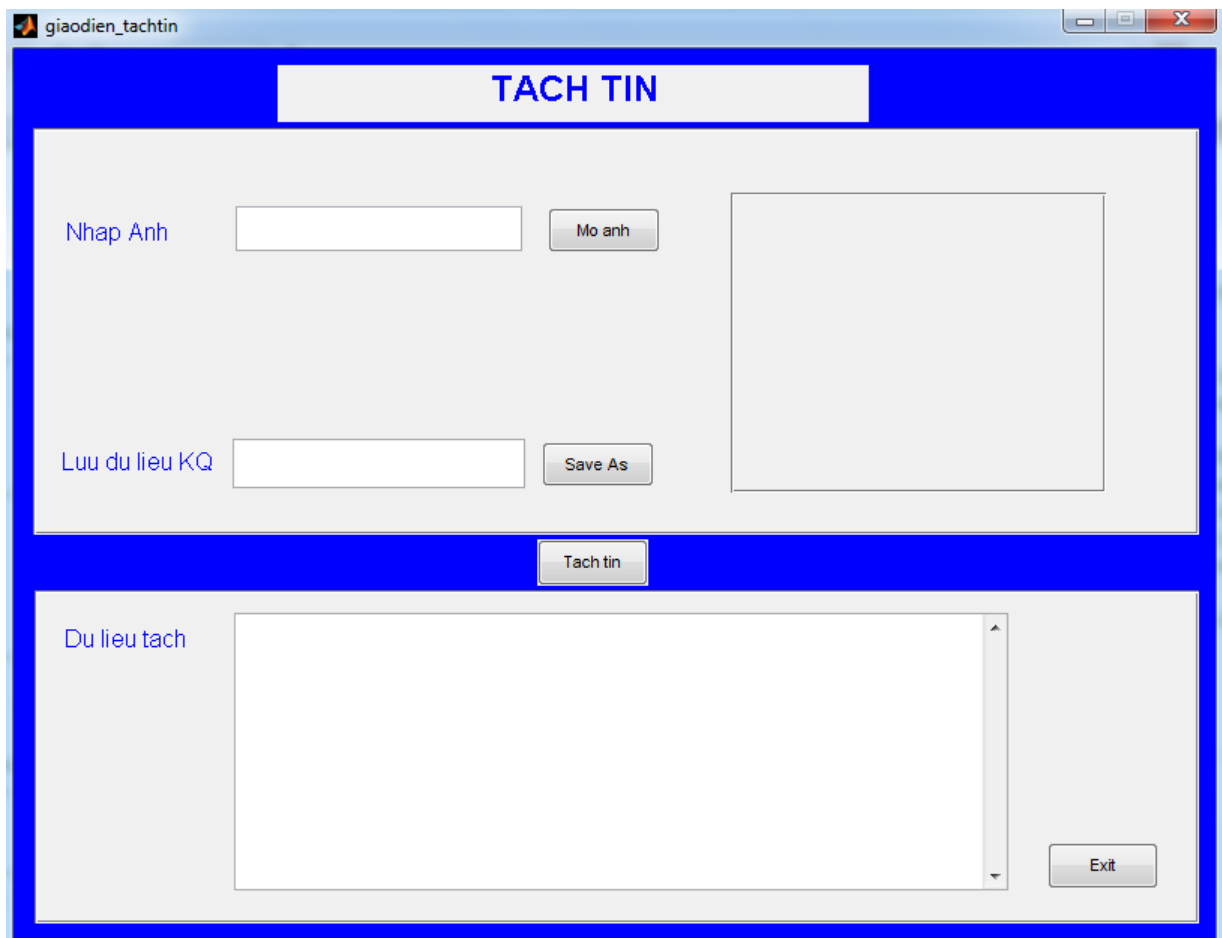
Hình 3.7. Thực hiện quá trình giấu tin trong ảnh.

Sau khi giấu tin thành công ảnh đã giấu tin sẽ hiện lên tại mục “Ảnh giấu tin” như hình 3.8.

Hình 3.8. Giao diện sau khi giấu tin thành công.

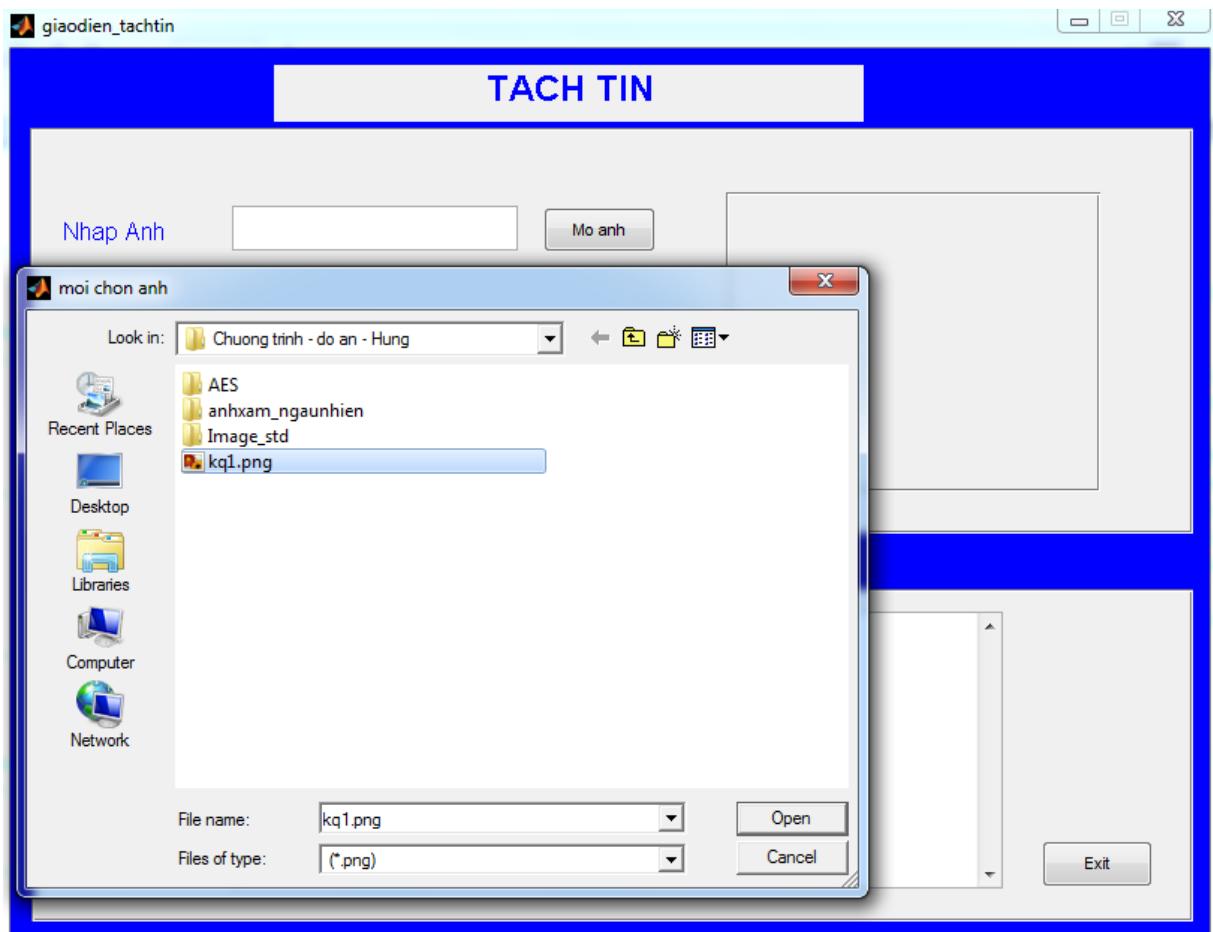
Từ menu “Tách tin” trên giao diện chính gọi ra giao diện tách tin hình 3.9.

Hình 3.9. Giao diện tách tin.

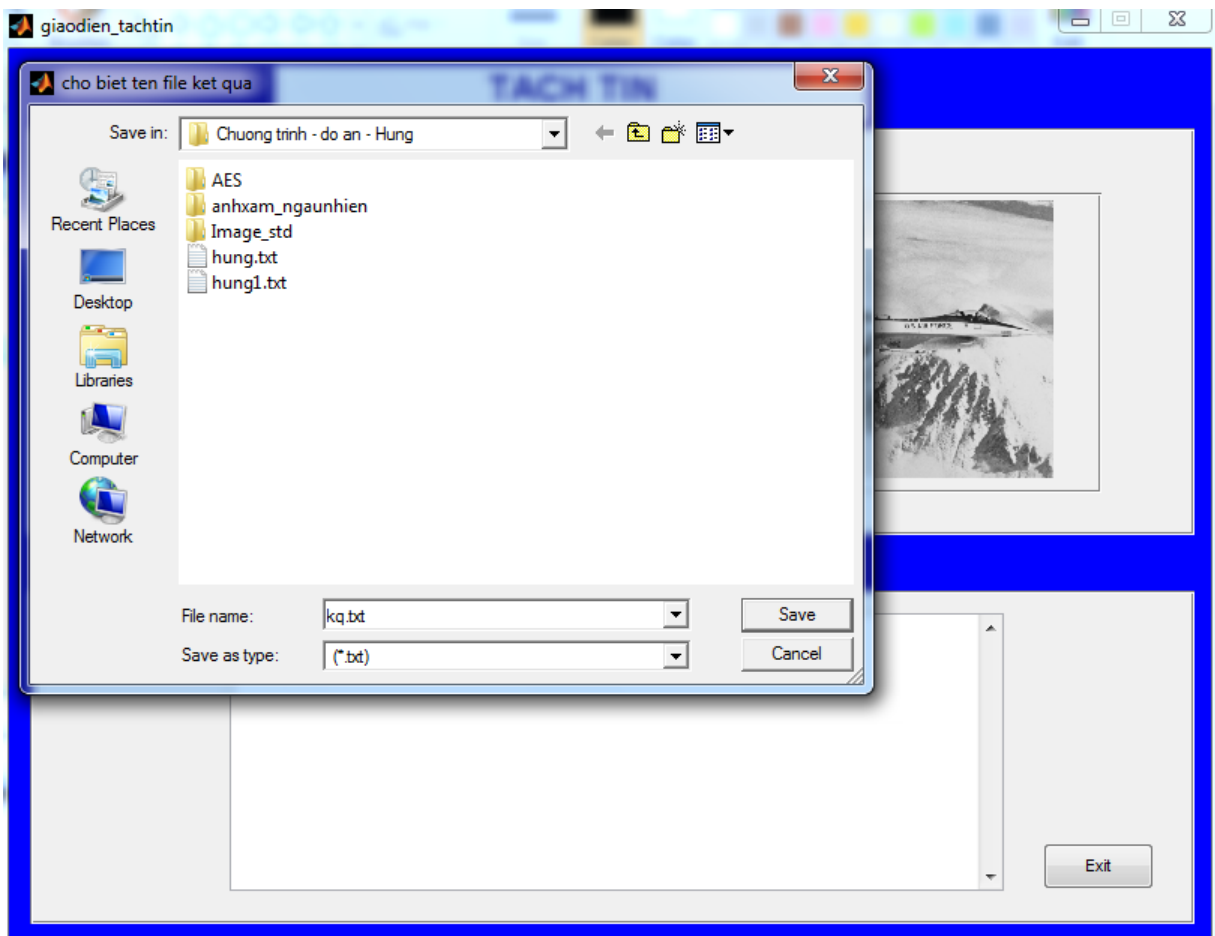
Đây là giao diện sẽ lấy ảnh đã giấu thông tin để xử lý tách tin lấy ra dữ liệu đã giấu trong ảnh.

Thực hiện mở ảnh có giấu tin để tách thông tin đã giấu như hình 3.10.

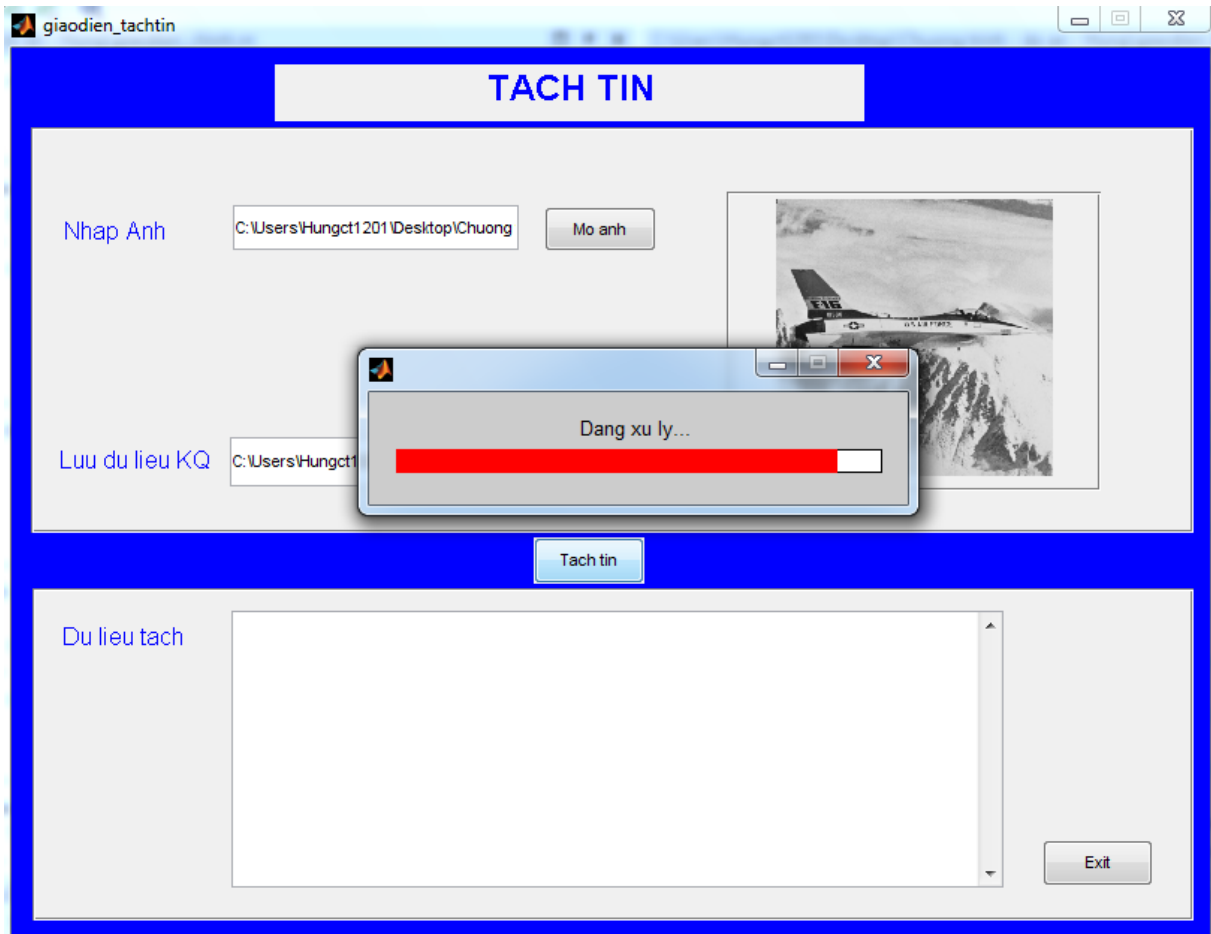
Hình 3.10. Chọn ảnh để tách tin.

Tiếp theo ta nhập tên và nơi lưu file dữ liệu tách được như hình 3.11.

Hình 3.11. Nhập tên file dữ liệu tách được.

Sau khi nhập ảnh đã giấu tin và nơi lưu file dữ liệu kết quả, chọn nút “Tách tin” để bắt đầu quá trình tách tin như hình 3.12.

Hình 3.12. Quá trình tách tin.

Thực hiện xong quá trình tách tin ta nhận được dữ liệu được tách ra ở mục “Dữ liệu tách” như hình 3.13.

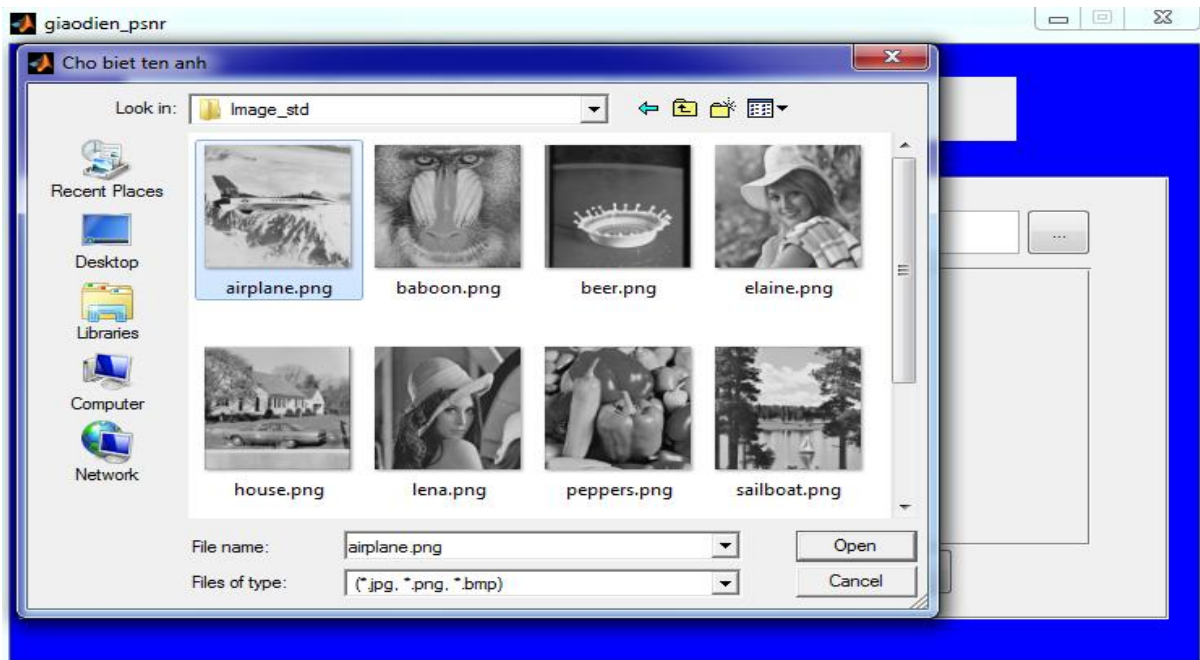
Hình 3.13. Tách tin thành công.

Đây là giao diện đánh giá ảnh sau khi đã giấu tin hình 3.14.

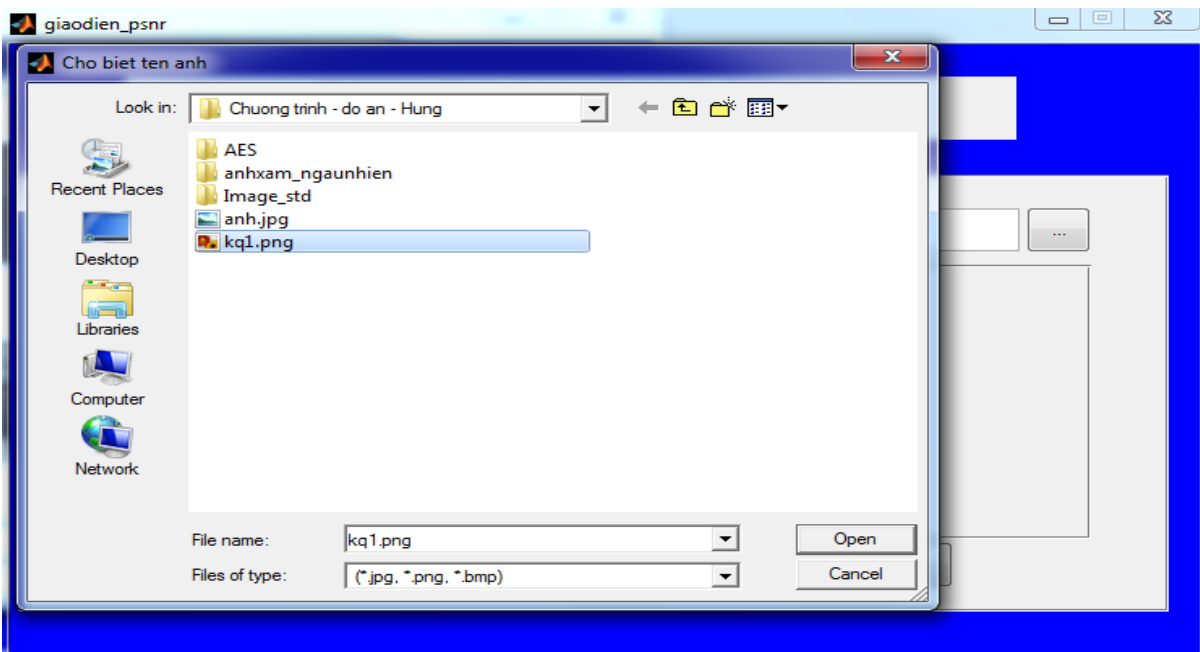
Hình 3.14. Giao diện đánh giá ảnh.

Chọn nút “...” trong mục “Anh 1” để chọn ảnh trước khi giấu tin như hình 3.15.

Hình 3.15. Giao diện mở ảnh trước khi giấu tin.

Chọn nút “...” trong mục “Anh 2” để chọn ảnh ảnh đã giấu tin như hình 3.16.

Hình 3.16. Giao diện mở ảnh đã giấu thông tin.

Sau khi đã chọn 2 ảnh để đánh giá với nhau, chọn nút “Danh gia” để thực hiện quá trình đánh giá như hình 3.17.

Kết quả sẽ cho ta giá trị đánh giá ảnh, nếu :

- Giá trị là 100 db thì 2 ảnh là 1 không có thay đổi.
- Giá trị lớn hơn 35 db nhỏ hơn 100 db thì ảnh có thay đổi nhưng ở mức chấp nhận được.
- Giá trị nhỏ hơn 35 db thì ảnh biến dạng mắt thường có thể nhận thấy.
- Giá trị nhỏ hơn 20 db thì ảnh biến dạng không thể chấp nhận được.

Hình 3.17. Giao diện sau khi đánh giá chất lượng ảnh.

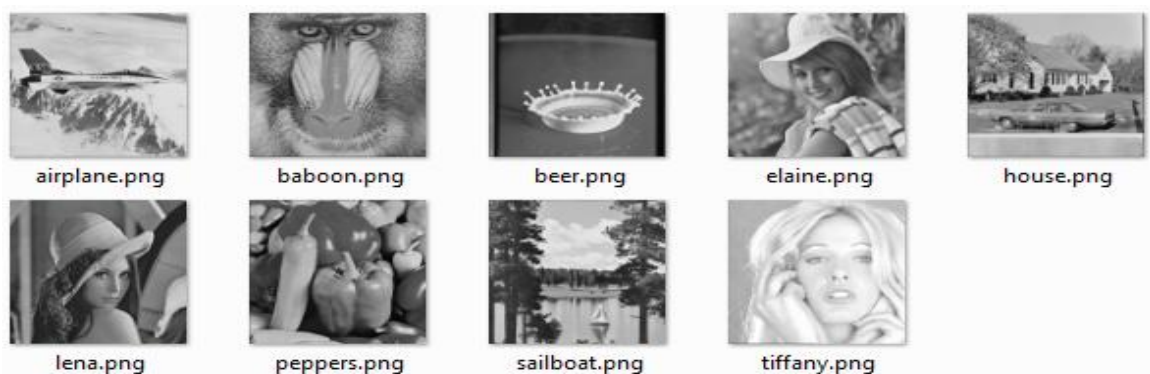
3.3. Kết quả thử nghiệm chương trình và nhận xét

3.3.1. Kết quả thử nghiệm chương trình

Thực nghiệm này sẽ đưa ra độ đánh giá PSNR với ảnh trước và sau khi giấu tin sử dụng kỹ thuật giấu tin kết hợp giữa mã hóa AES và kỹ thuật giấu tin trên sai phân. Tập ảnh thử nghiệm là ảnh định dạng *.png gồm tập A1 là 9 ảnh cấp xám chuẩn định dạng png có kích thước 512x512. Và tập ảnh A2 là 36 ảnh có ngẫu nhiên gồm ảnh chụp và ảnh tải về trên mạng có kích thước khác nhau được đặt tên từ Image1 tới Image36 được chuyển thành ảnh cấp xám thông qua phần mềm Adobe photoshop CS3.

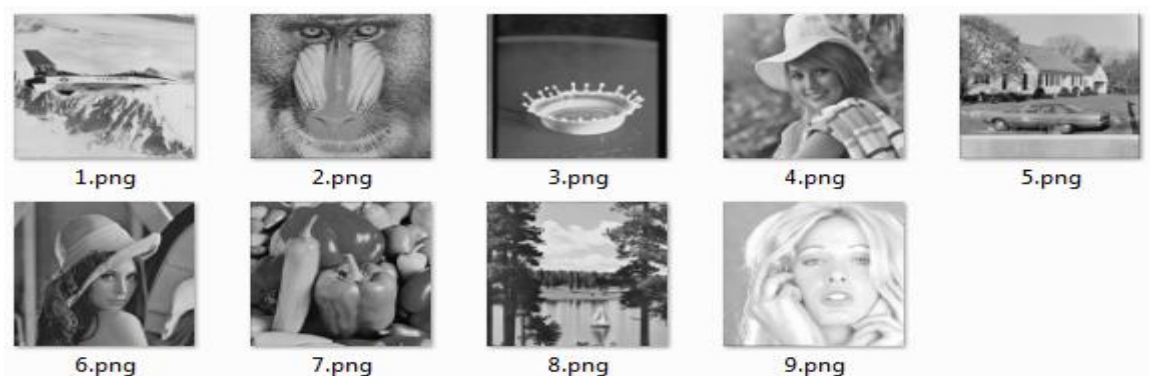
Chuỗi thông điệp giấu có 4992 bit với nội dung: “Truong dai hoc dan lap hai phong to chuc "Le tuyen duong va.....”

Tập ảnh xám chuẩn A1 trước khi giấu tin hình 3.18.

Hình 3.18. Tập ảnh xám chuẩn A1 trước khi giấu tin.

Tập ảnh xám chuẩn A1 sau khi giấu tin hình 3.19.

Hình 3.19. Tập ảnh xám chuẩn A1 sau khi giấu tin.

Tập ảnh xám chuẩn A2 trước khi giấu tin hình 3.20.

Hình 3.20. Tập ảnh xám ngẫu nhiên A2 trước khi giấu tin.

Tập ảnh xám ngẫu nhiên A2 sau khi giấu tin hình 3.21:

Hình 3.21. Tập ảnh xám ngẫu nhiên A2 sau khi giấu tin.

Bảng 3.1. Kết quả đánh giá PSNR sau khi giấu tin và khả năng giấu tin với hai tập ảnh A1 và A2.

Ảnh gốc	Đánh giá PSNR(dB)	Khả năng giấu (bit)
airplane.png	47.9701	10144717
baboon.png	37.4217	8760128
beer.png	48.4378	12178639
elaine.png	50.0284	14585327
house.png	44.339	9105467
lena.png	53.4044	15140322
peppers.png	48.19	11520128
sailboat.png	45.2522	12087418
tiffany.png	49.822	13132182
Image1.png	55.2646	18314269
Image2.png	43.8639	9270287
Image3.png	56.663	14112179
Image4.png	68.3465	23112179
Image5.png	74.453	26934294
Image6.png	58.8326	14641114
Image7.png	57.6667	12218852
Image8.png	63.4847	16230387
Image9.png	35.4652	6231901
Image10.png	55.8311	14143714

Image11.png	57.4232	15148360
Image12.png	51.1541	10279941
Image13.png	55.9899	15760128
Image14.png	42.3101	8961867
Image15.png	47.5514	8760342
Image16.png	57.9166	14304362
Image17.png	53.9799	11589395
Image18.png	54.4042	12697788
Image19.png	48.6217	10386788
Image20.png	50.6981	9076096
Image21.png	42.6745	7647217
Image22.png	55.2693	13150577
Image23.png	52.2096	11109158
Image24.png	55.4165	16153766
Image25.png	53.7765	10686606
Image26.png	53.0152	9862395
Image27.png	44.6582	8646195
Image28.png	56.1766	14134488
Image29.png	56.3564	15180426
Image30.png	51.7402	12579912
Image31.png	41.3839	10645491

Image32.png	48.6788	6718145
Image33.png	56.826	15165700
Image34.png	57.2776	14125166
Image35.png	54.9807	12682699
Image36.png	59.8784	18257094

3.3.2. Nhận xét

Với kết quả thử nghiệm thu được, nếu quan sát bằng mắt thường thì khó có thể phân biệt được đâu là ảnh đã giấu tin và chưa giấu tin. Giá trị PSNR trung bình đạt được là khá cao khi giấu lượng bit thông điệp tương đối lớn 4992 bit so với thang đo giá trị trung bình PSNR là 37dB, giá trị PSNR trung bình của tập ảnh đạt 52.3356dB. Giá trị PSNR thấp nhất của tập ảnh là 35.4652dB, giá trị PSNR cao nhất là 74.453dB.

Khả năng giấu trên hai tập ảnh A1 và A2 khá lớn, đạt trung bình 12723858 bit, lớn nhất là 26934294 bit, thấp nhất là 5760128 bit.

Thời gian xử lý giấu tin phụ thuộc lớn vào dữ liệu đầu vào như kích thước ảnh gốc, thông điệp giấu lớn hay nhỏ.

Qua thử nghiệm em nhận thấy kỹ thuật giấu tin sử dụng kết hợp mã hóa AES và kỹ thuật giấu tin trên sai phân cho chất lượng ảnh sau khi giấu tốt, khả năng giấu tin lớn.

KẾT LUẬN

Đồ án của em đã thực hiện những nhiệm vụ sau:

- Trình bày một số khái niệm cơ bản về: Giấu tin trong ảnh, môi trường giấu tin, sơ lược về mô hình giấu tin cơ bản, tổng quan về ảnh Bitmap, tổng quan về mã hóa thông tin, phương pháp mã hóa AES.
- Trình bày kỹ thuật giấu tin trên sai phân, kết hợp giữa mã hóa AES với phương pháp giấu tin trên sai phân.

Kỹ thuật giấu tin sử dụng kết hợp mã hóa AES và phương pháp giấu tin trên sai phân là một trong những phương pháp giấu tin bảo mật cao với hai tầng bảo mật dữ liệu và cho chất lượng ảnh tốt với khả năng nhúng cao. Với sự phát triển một cách bùng nổ của ngành công nghệ thông tin hiện nay, chúng ta cũng phải bắt kịp sự phát triển của thế giới để có thể tự bảo vệ quyền lợi của bản thân, của quốc gia.

Tuy nhiên do giấu tin mật là vấn đề phức tạp, cộng với khả năng và kinh nghiệm còn hạn chế nên đề tài này không tránh khỏi những thiếu sót, vì vậy em rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô cùng các bạn để báo cáo của em được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bùi Văn Nhất_lớp CT1201, “*kỹ thuật giấu tin thuận nghịch trong ảnh mmpoua*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2012.
- [2]. Cao Thị Nhung – CT1101, “*Tìm hiểu kỹ thuật thủy văn số thuận nghịch cho ảnh nhị phân*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2011.
- [3]. D. C. Wu and W. H. Tsai, “*A steganographic method for images by pixel-value differencing*”, Pattern Recognit. Lett., vol. 24, no. 9–10, pp. 1613–1626, 2003.
- [4]. Dương Ưông Hiền_lớp CT701, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu tin mật trên vùng biến đổi DWT*”, tiểu án tốt nghiệp ngành CNTT – 2008.
- [5]. Đỗ Lâm Hoàng – CT1001, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu tin thuận nghịch trên miền dữ liệu ảnh cấp xám*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2010.
- [6]. Đỗ Thị Nguyệt – CT901, “*Nghiên cứu một số kỹ thuật ước lượng độ dài thông điệp giấu trên bit có trọng số thấp*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2009.
- [7]. Đỗ Trọng Phú – CT702, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu tin trên miền biến đổi DFT*”, tiểu án tốt nghiệp ngành CNTT – 2008.
- [8]. H. C. Wu, N. I. Wu, C. S. Tsai, and M. S. Hwang, “*Image steganographic scheme based on pixel-value differencing and LSB replacement methods*”, Proc. Inst. Elect. Eng., Vis. Image Signal Process., vol. 152, no. 5, pp. 611–615, 2005.
- [9]. Hoàng Thị Thuy Dung – CT1101, “*Kỹ thuật giấu tin trong ảnh dựa trên MBNS (Multiple Base Notational System)*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2011.
- [10]. Mạc như Hiền – CT901, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu thông tin trong ảnh GIF*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2009.
- [11]. Ngô Minh Long – Lớp CT701, “*Phát hiện ảnh có giấu tin trên Bit ít ý nghĩa nhất LSB*”, tiểu án tốt nghiệp ngành CNTT – 2008.
- [12]. Nguyễn Mai Hương – CT1101, “*Kỹ thuật giấu tin PVD*”, đồ án tốt nghiệp ngành CNTT – 2011.

- [13]. Nguyễn Xuân Huy, Trần Quốc Dũng, “*Giáo trình giấu tin và thủy vân ảnh*”, Trung tâm thông tin tư liệu, TTKHTN - CN 2003.
- [14]. Nguyễn Thị Kim Cúc – CT801, “*Nghiên cứu một số phương pháp bảo mật thông tin trước khi giấu tin trong ảnh*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2008.
- [15]. Nguyễn trường Huy- CT1001, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu tin trên ảnh nhị phân*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2010.
- [16]. Nguyễn Văn Minh, “*Nghiên cứu giải thuật advances encryption standard mã hóa văn bản mật*”, luận văn thạc sĩ kỹ thuật ngành KHMT – 2011.
- [17]. Phad Vitthal S., Bhosale Rajkumar S., Panhalkar Archana R, *A Novel Security Scheme for Secret Data using Cryptography and Steganography*, I. J. Computer Network and Information Security, 2012, 2, 36-42.
- [18]. Phạm Thị Thu Trang – CT901, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu thông tin trong ảnh JPEG2000*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2009.
- [19]. Phạm Văn Minh, “*Kỹ thuật phát hiện mù cho ảnh có giấu tin bằng LLRT (Logarithm likelihood Ratio Test)*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2011.
- [20]. Trần Đại Dương_lớp CT1201, “*kỹ thuật giấu tin thuận nghịch trong ảnh bằng hiệu chỉnh hệ số wavelet*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2012.
- [21]. Vũ Khắc Quyết – ct1001, “*Nghiên cứu kỹ thuật giấu tin với dung lượng thông điệp lớn*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2010.
- [22]. Vũ Thị Ngọc – CT1101, “*Nghiên cứu một giải pháp giấu văn bản trong ảnh*”.
- [23]. Vũ Tuấn Hoàng – CT801, “*Nghiên cứu kỹ thuật phát hiện ảnh có giấu tin dựa trên LSB của ảnh cấp xám*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2008.
- [24]. Vũ Thùy Dung – CT1101, “*Kỹ thuật giấu tin trong ảnh SES (Steganography Evading Statistical analyses)*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2011.
- [25]. Vũ Trọng Hùng – CT801, “*Kỹ thuật giấu tin thuận nghịch dựa trên miền dữ liệu ảnh*”, tiểu án tốt nghiệp ngành CNTT – 2009.
- [26]. Vũ Văn Thành- CT1001, “*Tìm hiểu giải pháp và công nghệ xác thực điện tử sử dụng thủy vân số*”, đề án tốt nghiệp ngành CNTT – 2010.